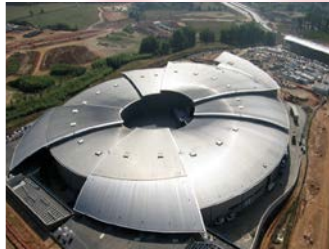

Generalitat de Catalunya

Informe anual de l'economia catalana 2016

La força d'un país innovador
i obert a l'exterior

Índex de continguts

1. L'entorn de l'economia catalana

2. El producte interior brut

Requadre 1. La productivitat total dels factors

3. El comerç exterior

Requadre 2. La inversió estrangera directa

Requadre 3. L'aeroport de Barcelona

4. Dinàmica empresarial

Requadre 4. L'empresa exportadora

5. El mercat de treball

6. L'evolució dels preus i dels salaris

Requadre 5. Canvis recents en l'estructura salarial de l'economia catalana

7. Sector públic

8. L'enquesta de condicions de vida

9. La renda familiar disponible bruta a les comarques i altres demarcacions territorials

10. Principals indicadors socials per gènere

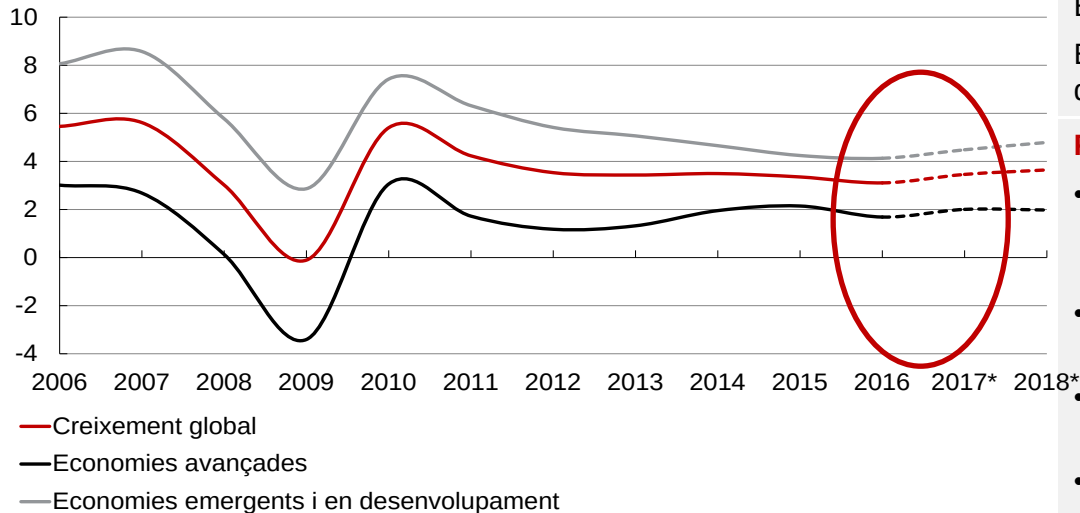
1. Entorn de l'economia catalana

Un entorn internacional optimista malgrat les incerteses

L'any 2016 l'economia mundial va alentir el seu creixement fins a un 3,1%, el ritme més baix des del 2009. De cara al 2017 l'optimisme augmenta.

Creixement anual del PIB (%)

Font: FMI

S'espera una **recuperació del comerç mundial el 2017** (del 2,2% el 2016 al 3,8% el 2017). Per una economia tan oberta com Catalunya és un fet rellevant.

Creixement global: 3,1%

Economies avançades: **1,7%**

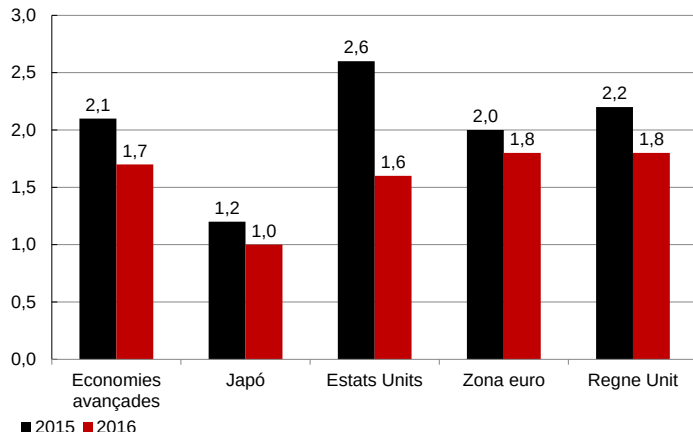
Economies emergents i en desenvolupament: **4,1%**

Factors d'incertesa

- Moderació del ritme de creixement d'economies emergents com la Xina.
- Efectes del Brexit sobre la UE.
- Proteccionisme dels EUA i efecte contagi.
- Expectatives de normalització de la política monetària EUA.
- Tensions geopolítiques: poden amplificar els desafiaments econòmics.

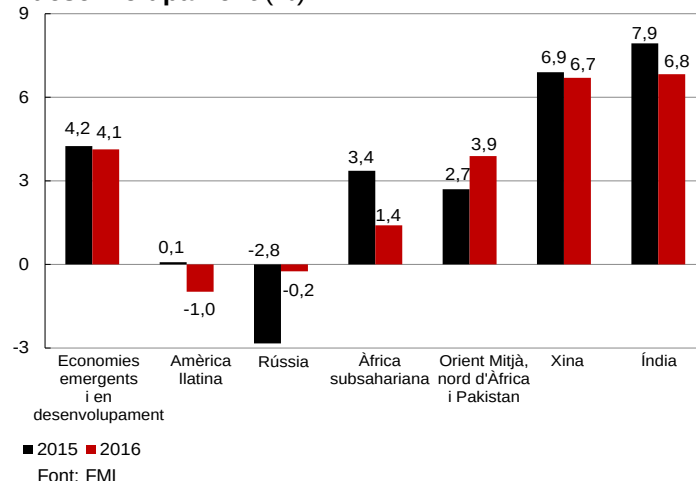
Creixement poc dinàmic a les economies avançades i desacceleració a les emergents

Creixement PIB economies avançades (%)

Font: FMI i Eurostat

Creixement PIB economies emergents i desenvolupament (%)

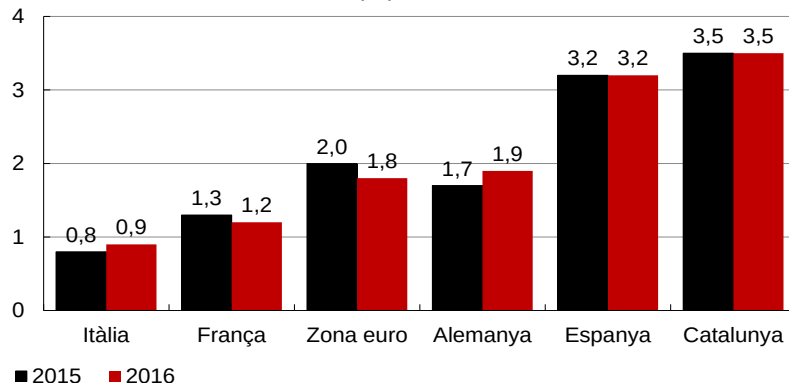

Font: FMI

- **Creixement sostingut però modest a la zona euro (1,8%). S'alenteix el creixement als EUA (d'un 2,4% el 2015 a un 1,6% el 2016). Millora el creixement al Japó, però segueix molt moderat (1%).**
- **Desacceleració de les economies emergents: la Xina creix un 6,7% (la més baixa dels darrers 25 anys). La desacceleració del gegant asiàtic afecta els seus principals socis comercials i afebleix el comerç mundial. Llatinoamèrica disminueix el PIB (-1,0%), generant un contagi negatiu en tota l'àrea. Rússia millora l'evolució del PIB respecte el 2015 però manté el signe negatiu (-0,2%). Les economies de l'Orient Mitjà, Nord d'Àfrica i el Pakistan acceleren el creixement fins a un 3,9%. L'Àfrica subsahariana creix un 1,4%, una desacceleració notable respecte el 3,4% de creixement del 2015.**

Creixement moderat a la zona euro

Creixement anual del PIB (%)

Creixement anual del PIB (%)

	% de variació del PIB		Dèficit (-) o superàvit (+)	
	2015	2016	(% sobre el PIB)	
			2015	2016
Irlanda	26,3	5,2	-2,0	-0,6
Malta	7,3	5,0	-1,3	1,0
Luxemburg	4,0	4,2	1,4	1,6
Eslovàquia	3,8	3,3	-2,7	-1,7
Espanya	3,2	3,2	-5,1	-4,5
Xípre	1,7	2,8	-1,2	0,4
Eslovènia	2,3	2,5	-2,9	-1,8
Lituània	1,8	2,3	-0,2	0,3
Països Baixos	2,3	2,2	-2,1	0,4
Letònia	2,7	2,0	-1,3	0,0
Alemanya	1,7	1,9	0,7	0,8
Zona euro	2,0	1,8	-2,4	-1,7
Estònia	1,4	1,6	0,1	0,3
Àustria	1,0	1,5	-1,1	-1,6
Finlàndia	0,3	1,4	-2,7	-1,9
Portugal	1,6	1,4	-4,4	-2,0
Bèlgica	1,5	1,2	-2,5	-2,6
França	1,1	1,2	-3,6	-3,4
Itàlia	0,8	0,9	-2,7	-2,4
Grècia	-0,2	0,0	-5,9	0,7

Font: Idescat i Eurostat.

- Totes les economies de la zona euro van registrar un creixement positiu l'any 2016.
- El dèficit es va reduir al conjunt de la UEM, d'un 2,1% a un 1,5% del PIB. Va millorar a tots els països excepte en el cas d'Àustria i Bèlgica. Destaquen els superàvits d'Alemanya, Països Baixos o Grècia. **Espanya presenta el pitjor dèficit de la UEM el 2016 (-4,5%).**

Font: Eurostat

Previsions de creixement econòmic favorables per a Catalunya i de millora al conjunt d'economies

	2012	2013	2014	2015	2016	Projeccions	
						2017	2018
Economia mundial	3,5	3,4	3,5	3,4	3,1	3,5	3,6
Economies avançades	1,2	1,3	2,0	2,1	1,7	2,0	2,0
Estats Units	2,2	1,7	2,4	2,6	1,6	2,3	2,5
Japó	1,5	2,0	0,3	1,2	1,0	1,2	0,6
Regne Unit	1,3	1,9	3,1	2,2	1,8	2,0	1,5
Zona euro	-0,9	-0,3	1,2	2,0	1,8	1,7	1,8
Alemanya	0,7	0,6	1,6	1,5	1,8	1,6	1,5
França	0,2	0,6	0,6	1,3	1,2	1,4	1,7
Itàlia	-2,8	-1,7	0,1	0,8	0,9	0,8	0,8
Espanya	-2,9	-1,7	1,4	3,2	3,2	3,0	2,6
Catalunya	-3,1	-1,0	2,3	3,5	3,5	2,9	2,6
Economies emergents i en desenvolupament	5,4	5,1	4,7	4,2	4,1	4,5	4,8
Xina	7,9	7,8	7,3	6,9	6,7	6,6	6,2
Índia	5,5	6,5	7,2	7,9	6,8	7,2	7,7
Rússia	3,5	1,3	0,7	-2,8	-0,2	1,4	1,4
Amèrica llatina	3,0	2,9	1,2	0,1	-1,0	1,1	2,0
Àfrica subsahariana	4,3	5,3	5,1	3,4	1,4	2,6	3,5
Orient Mitjà, nord d'Àfrica i Pakistan	5,4	2,3	2,8	2,7	3,9	2,6	3,4
Comerç mundial	2,7	3,7	3,7	2,7	2,2	3,8	3,9

Font: FMI (abril de 2017), Comissió Europea (abril de 2017), Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda (juny de 2017) i Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat (juliol de 2017).

- A l'abril l'FMI va revisar a l'alça de les seves previsions econòmiques per al 2017.
- El creixement del 2017 s'espera superior al del 2016 tant a les economies avançades (2,0%) com les emergents i en desenvolupament (4,5%).
- La previsió per a les economies avançades augmenta gràcies al millor comportament d'economies com el Regne Unit i el Japó.
- El creixement esperat de les economies emergents i en desenvolupament es manté gràcies a la millora d'expectatives per a la Xina i Rússia.
- Catalunya seguirà creixent per sobre de la majoria d'economies desenvolupades.

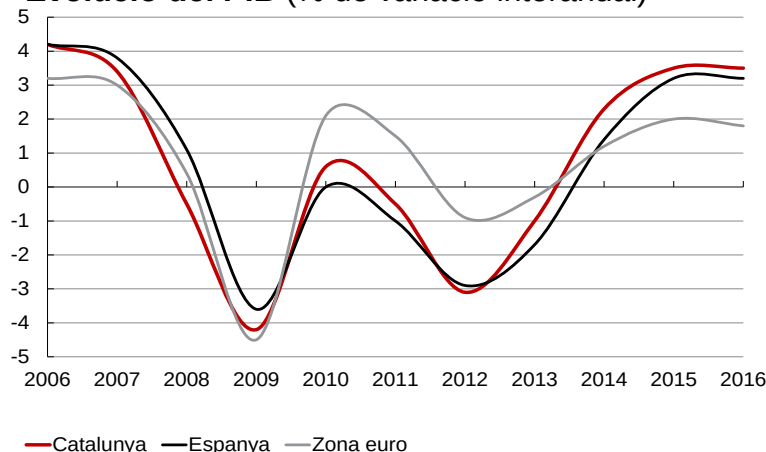

2.Producte Interior Brut

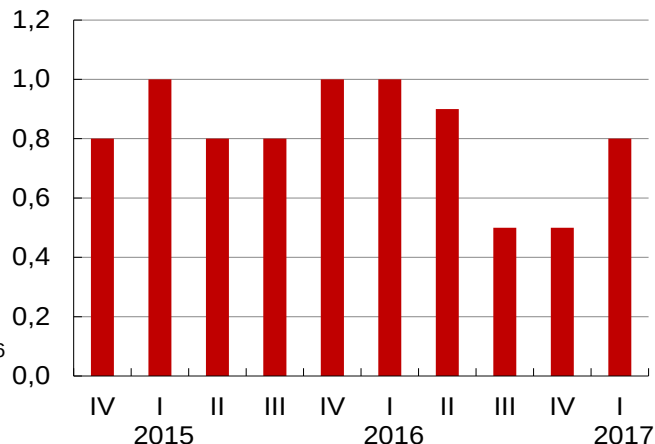
Creixement fort i sostingut de l'economia

Evolució del PIB (% de variació interanual)

Font: Idescat, INE i Eurostat.

Evolució del PIB (% de variació intertrimestral)

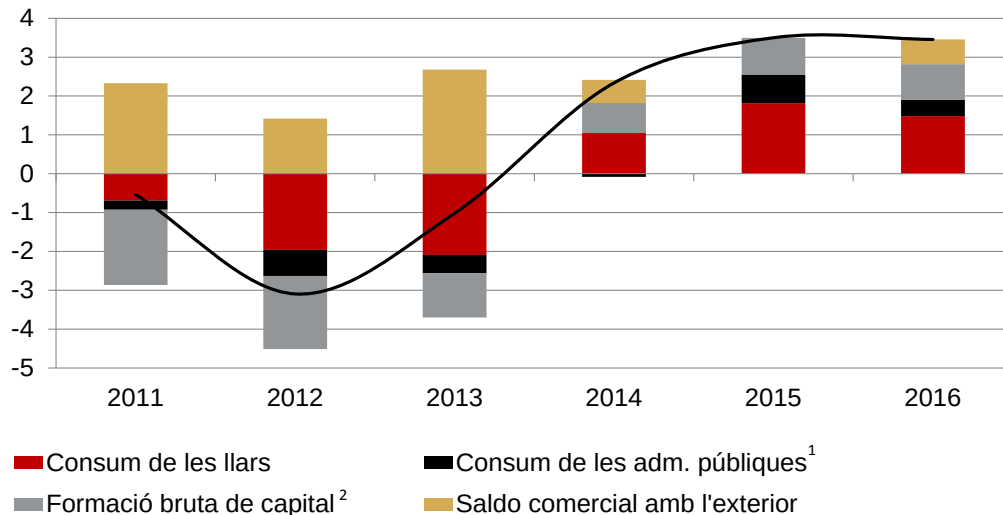

Font: Idescat.

- **Des de mitjan 2013 l'economia catalana creix a taxes elevades i de forma sostinguda.** Els creixements de 2015 i 2016 (3,5%) són els més alts des del 2006.
- A la segona meitat del 2016 el ritme de creixement trimestral es va moderar lleugerament però s'observa un **repunt els primers mesos d'enguany.**

El creixement del PIB el 2016 va ser més equilibrat que en anys precedents

Evolució del PIB i contribucions al creixement de la demanda (%)

Consum de les llars
Formació bruta de capital²

Consum de les adm. públiques¹
Saldo comercial amb l'exterior

— PIB

¹Inclou el consum de les institucions sense finalitat lucrativa

²Inclou la variació d'existències

³Inclou el saldo amb l'estranger i el saldo amb la resta de l'Estat

Font: Idescat

Contribucions positives al creixement del PIB (3,5%)

- Especialment rellevant el **bon comportament de tots els principals components** de la demanda.
- La **demanda interna** va mantenir la bona dinàmica, creixent un 3,2% i una contribució al PIB de 2,8 pp. Destaca l'increment de la formació bruta de capital (5,2%).
- La **demanda externa** recupera el signe positiu, amb una contribució de 0,6 pp.

Recuperació de la demanda interna i fort creixement de les exportacions

Evolució del PIB. Demanda (% de variació interanual)

	2015	2016	1T2017
Demanda interna	4,0	3,2	2,5
Despesa en consum de les llars	3,3	2,7	2,3
Despesa en consum de les administracions públiques ¹	4,7	2,7	0,8
Formació bruta de capital ²	5,6	5,2	4,7
FBCF (béns d'equipament i altres actius)	5,9	4,5	4,7
FBCF (construcció)	3,9	4,6	3,9
Saldo amb l'exterior ^{3 i 4}	0,0	0,6	0,4
Saldo amb l'estranger ⁴	0,9	-0,3	1,2
Exportacions totals de béns i serveis amb l'estranger	5,5	4,1	7,3
Importacions totals de béns i serveis amb l'estranger	3,7	5,8	4,9
Saldo de la resta de l'Estat ⁴	-0,9	0,9	-0,8
PIB	3,5	3,5	2,6

¹ Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.

² Inclou la variació d'existències.

³ Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.

⁴ Aportació al creixement del PIB.

Font: Idescat

- La recuperació de l'economia va en paral·lel a la recuperació de la **demanda interna** però la **demanda externa** també contribueix positivament.
- S'observa un **creixement equilibrat**, que es manté el 1T2017.
- La FBC presenta la major taxa de creixement (5,2%) i la inversió en **construcció** consolida la recuperació iniciada l'any passat.
- **Millora el grau d'obertura de l'economia catalana:** les **exportacions** (4,1%) creixen a taxes molt elevades, tot i que les **importacions** augmenten més (5,8%).
- Catalunya manté un dels superàvits comercials més elevats d'Europa.

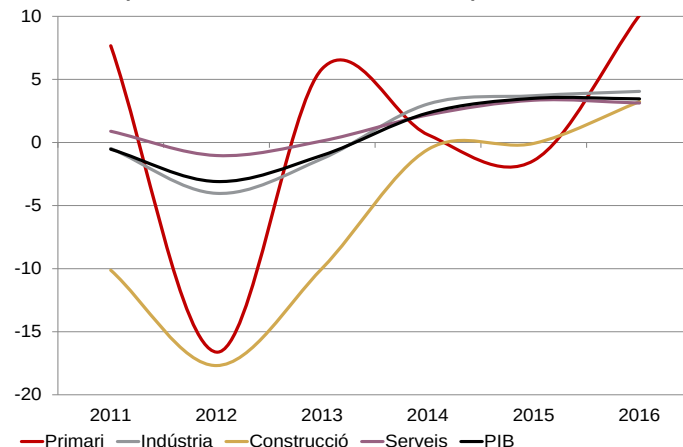
Creixement econòmic de base sectorial àmplia

Evolució del PIB. Demanda (% de variació interanual)

	2015	2016	1T 17
Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	-1,4	10,1	4,6
Indústria	3,7	4,0	3,1
Indústria manufacturera	4,2	4,2	-
Construcció	-0,1	3,2	5,8
Serveis	3,3	3,1	2,2
VAB	3,2	3,4	2,6
Impostos nets sobre productes	6,9	4,3	2,5
PIB	3,5	3,5	2,6

Font: Idescat

PIB (% de variació interanual)

Font: Idescat.

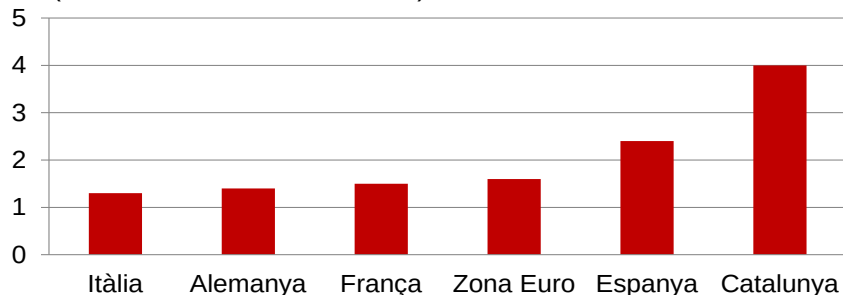
- El 2016 i el 1T2017 tots els sectors milloren els seus resultats.
- Una economia oberta i diversificada: **el 2016 destaca el fort creixement de la indústria (4,0%)**, tres dècimes més que el 2015. El 2017 es consolida la recuperació de la construcció. El sector serveis manté un creixement per sobre del 3% i el sector primari creix un 10%, després de dos anys de dificultats internacionals en un context de preus a la baixa.

La indústria, un pilar bàsic de l'economia catalana

Evolució del VAB de la indústria

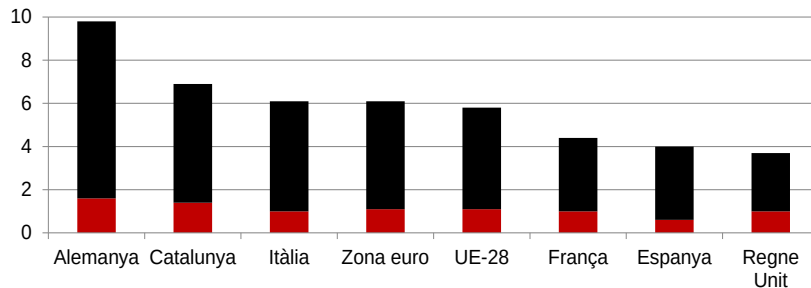
(% de variació interanual, 2016)

Font: Idescat

Ocupació manufacturera segons contingut tecnològic

(% sobre l'ocupació total, 2016)

■ Manufactures d'alta tecnologia ■ Manufactures de mitjana-alta tecnologia

Font: Eurostat.

□ Després de ser un dels sectors més afectats per la crisi econòmica, **la indústria ha recuperat el seu creixement** i Catalunya presenta una taxa de variació (4,0%) de més del doble que el conjunt de la zona euro (1,6%) i superior a les principals economies europees el 2016.

□ L'ocupació en la **indústria de tecnologia alta i mitjana-alta** representa un 6,9% del total d'ocupació, percentatge superior als de d'Itàlia (6,1%), França (4,4%), i Espanya (3,9%).

La construcció immobiliària torna a créixer però aquest dinamisme no arriba encara a l'obra civil

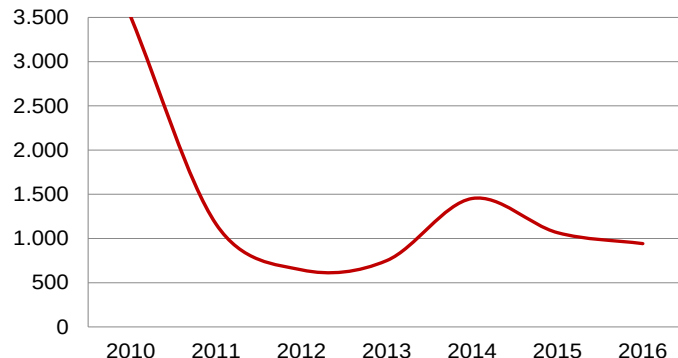
Indicadors del mercat de l'habitatge
(milions d'euros)

	Compravenda d'habitatges nous i usats	Índex de preu de l'habitatge nou	Habitatges iniciats ¹
2007	111.482	100,0	84.842
2012	43.015	68,3	3.938
2014	47.865	64,2	3.635
2015	54.571	68,3	5.423
2016	66.854	73,7	7.489

¹ Visats de direcció d'obra nova dels col·legis d'arquitectes tècnics.

Font: INE i Ministeri de Foment.

Evolució de de la licitació oficial d'obres
(milions d'euros)

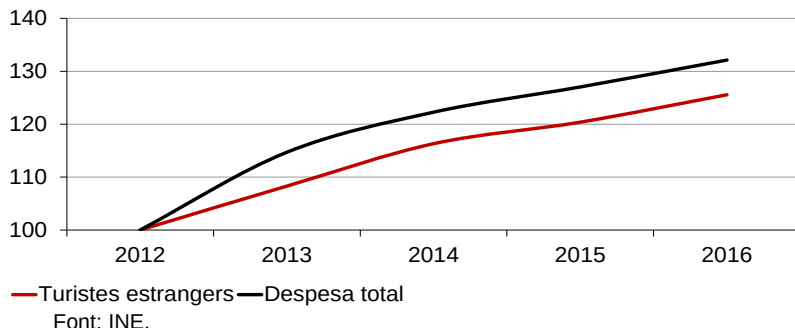

Font: Ministeri de Foment.

- ☐ El **canvi de tendència és només en el segment immobiliari**, el dinamisme no arriba encara a la **inversió pública**, que continua en nivells mínims (1,8% del PIB, mentre la ràtio per la zona euro és del 2,6%).
- ☐ La **nostra capacitat per beneficiar-nos del bon ritme del creixement de l'economia és limitada** (dèficit fiscal, disseny radial infraestructures, repartiment injust sostre dèficit, incompliment promeses inversió pública, ...).
- ☐ La **licitació pública**, després del repunt del 2014, ha tornat a disminuir, per bé que les dades del primer semestre del 2017 indiquen un cert canvi de tendència.

El turisme impulsa de nou l'economia

Evolució del turisme estranger
(Índex base 2012=100)

Demanda turística a Catalunya (2016)

	Turistes		Despesa turística	
	Milions de viatges	% de variació	Milions d'euros	% de variació
Catalunya ¹	12,9	1,6	1.538	14,4
Resta de l'Estat	5,2	0,6	1.858	4,5
Turisme estranger ²	18,1	4,3	17.434	4,0
Total	36,2	2,8	20.830	4,7

¹No inclou els viatges a l'habitatge propi.

²Turistes que visiten Catalunya com a primera destinació dins de l'Estat espanyol; no inclou les visites a Catalunya com a destinació secundària.

Font: Departament d'Empresa i Coneixement

□ **Records històrics** tant en recepció de turistes estrangers com per la despesa que efectuen.

□ Catalunya va rebre **18,1 milions de turistes estrangers el 2016**, una xifra que suposa un increment interanual del 4,2%. Fins al **maig de 2017** l'augment és del 10,5% acumulat.

□ **La despesa total del turisme estranger va ser de 17.434 M€ a Catalunya l'any 2016**, un 4,0% més que el 2015. Fins al maig de 2017 l'augment és del 13,6% acumulat.

Expectatives favorables de creixement

Previsions macroeconòmiques de Catalunya

		2016	2017 ¹	2018 ¹
PIB pm	% de variació real	3,5	2,9	2,6
PIB pm	Milions d'euros	223.629	233.782	244.104
Demanda interna	Aportació al creixement	2,9	2,4	2,1
Despesa en consum de les llars	% de variació real	2,7	2,5	2,1
Despesa en consum de les administracions públiques ²	% de variació real	2,7	1,6	1,4
Formació bruta de capital ³	% de variació real	5,2	4,5	4,3
Saldo exterior	Aportació al creixement	0,6	0,5	0,5
Saldo amb l'estranger	Aportació al creixement	-0,3	0,4	0,4
Exportacions de béns i serveis	% de variació real	4,1	5,5	4,8
Importacions de béns i serveis	% de variació real	5,8	5,3	4,5
Saldo amb la resta d'Espanya	Aportació al creixement	0,9	0,2	0,1
Llocs de treball creats ⁴	Milers	106,2	80,3	76,0
Llocs de treball creats ⁴	% de variació	3,6	2,6	2,4
Taxa d'atur estimat (EPA)	% aturats / població activa	15,7	13,5	11,6

¹ Previsió.

² Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.

³ Inclou la variació d'existències.

⁴ En termes equivalents a temps complet.

Font: Generalitat de Catalunya. Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda

- L'economia recupera un alt ritme de creixement els primers mesos d'enguany i les previsions pel 2017 són positives.
- Projectem un increment del PIB del **2,9%** el 2017 i del **2,6%** el 2018.
- Preveiem una millora en les exportacions, per les bones perspectives del comerç mundial.
- Es preveu crear **156.000 llocs de treball** i reduir la taxa d'atur fins a l'**11,6%**.

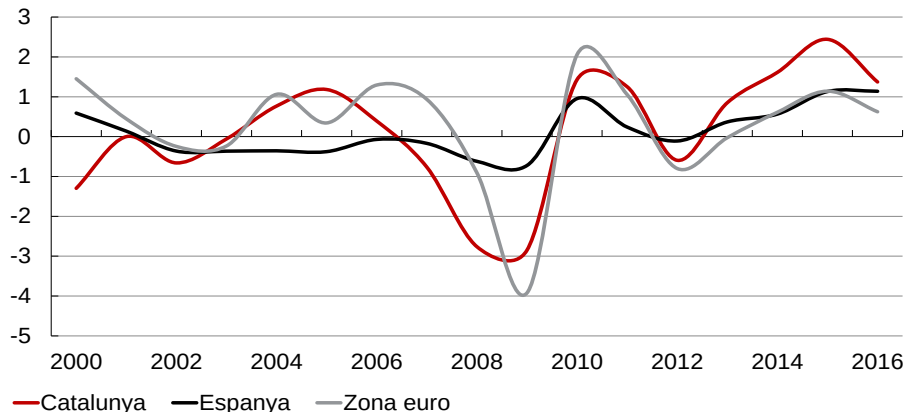
Requadre:
**La productivitat total dels
factors (PTF)**

La PTF impulsa un creixement més sostenible del PIB

Productivitat total dels factors de Catalunya, Espanya i la zona euro.

Contribució al creixement del PIB (en punts percentuals)

Font: Idescat, Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda, i Comissió Europea

La PTF i les contribucions del treball i el capital al creixement del PIB

	2016
PIB	3,5
Contribució al creixement del PIB	
de la PTF	1,4
del treball	1,7
del capital	0,3

Font: Idescat i i Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

- **PTF: mesura l'eficiència de l'economia** en combinar tots els factors productius. L'augment de la productivitat és un factor determinant pel creixement sostingut i a llarg termini de l'economia. La PTF impulsa el creixement del PIB des del 2010, aportant 1,4 punts al PIB del 2016.
- La **PTF de Catalunya**, en els darrers 3 anys, presenta una **aportació al creixement superior que a l'UEM i Espanya** (1,8, 0,9 i 0,7 punts de mitjana respectivament). Ha esdevingut el factor clau per explicar el creixement de l'economia. El procés de destrucció i creació de noves empreses més productives ha estat cabdal.

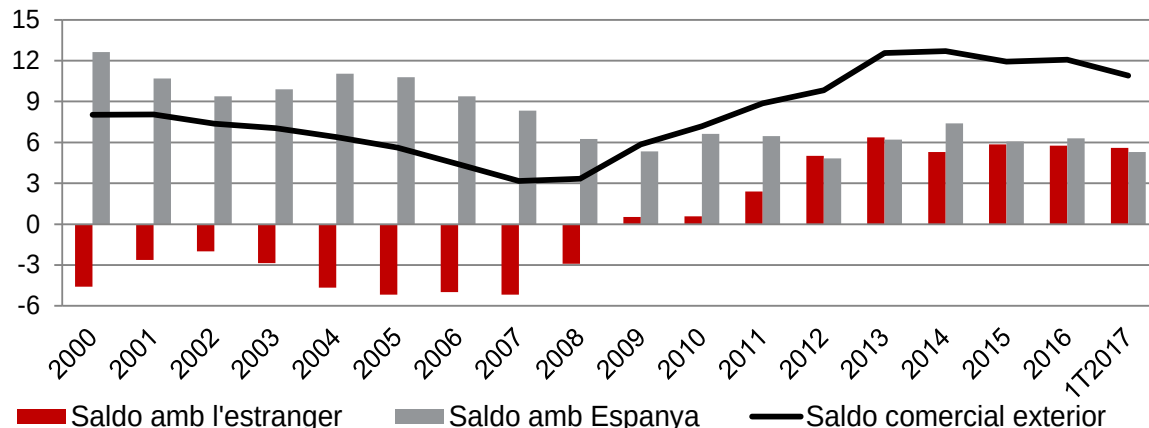

3. Comerç Exterior

Una economia molt oberta amb superàvit comercial

Saldo comercial de Catalunya (% del PIB)

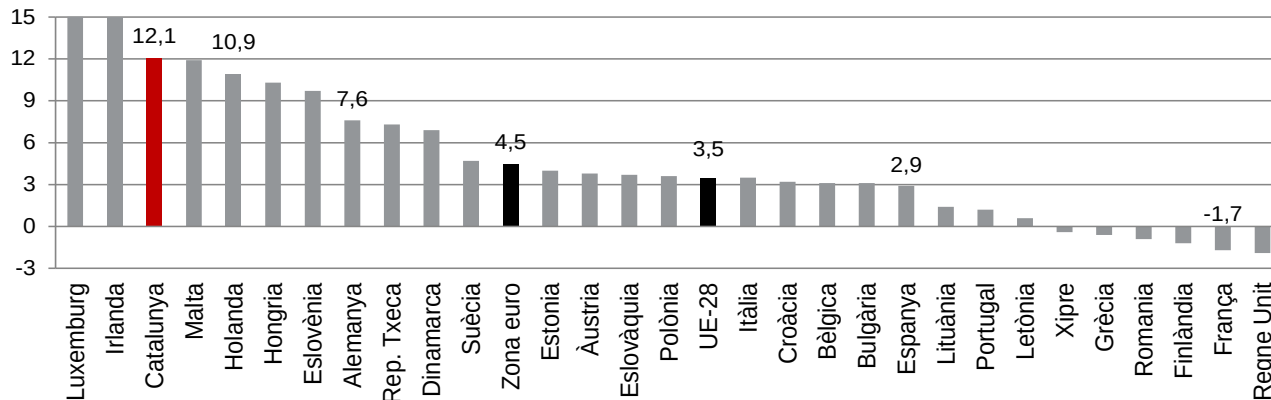

Font: Idescat.

- Durant el 2016 l'economia catalana va obtenir un **superàvit comercial de béns i serveis de 27.000 milions d'euros, equivalent al 12,1% del PIB.**
 - amb l'estranger: 5,8% del PIB
 - amb Espanya: 6,3% del PIB
- El 1T2017 el superàvit comercial se situa en el 10,9% del PIB.
- El saldo comercial amb l'estranger canvia la tendència a partir del 2009, entrant en valors positius. Incrementa significativament la capacitat exportadora de l'economia catalana.

Un sector exportador potent en el marc europeu

Saldo comercial, 2016 (% del PIB)

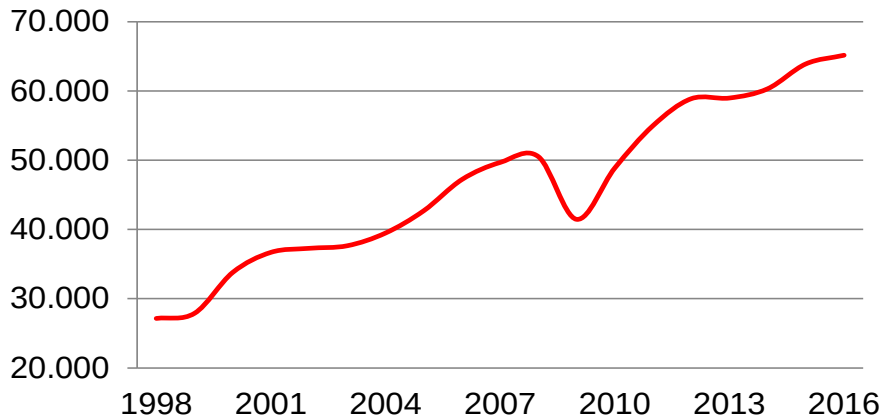
Font: Idescat i Eurostat.

- Catalunya té el **3r superàvit comercial més elevat entre els països de la UE (12,1%)**, només per darrere del de Luxemburg (36,4%) i d'Irlanda (23,2%), i per davant de potències exportadores com Holanda (10,9%) o Alemanya (7,6%).
- Els resultats de les exportacions de béns i serveis a l'estranger és especialment positiu si es té en compte la desacceleració en el comerç mundial: del 3,7% el 2014, al 2,7% el 2015 i a un 2,2% el 2016.
- El **superàvit comercial de béns i serveis confereix una elevada capacitat de finançament enfront l'exterior.**

Rècord històric d'exportacions

Evolució de les exportacions de béns a l'estranger
(milions d'euros corrents)

Font: Idescat i Ministeri d'Economia i Competitivitat.

- El 2016 les **exportacions** van créixer un 2,0% interanual (1,7% a Espanya). Les **importacions** també van créixer un 2,0% (mentre que a Espanya van caure un 0,4%).
- El 1T2017 les exportacions han crescut un 13,5% interanual.
- El valor actual de les exportacions supera en un 57% el del 2009. El de les importacions en un 36%.

- Les exportacions catalanes representen el **25,6%** de les exportacions de béns del total espanyol el 2016. En certs sectors aquest percentatge és molt més elevat (47,3% dels productes químics, 28,9% de la maquinària i equips, 28,7% dels tèxtils i 28,5% dels productes alimentaris).

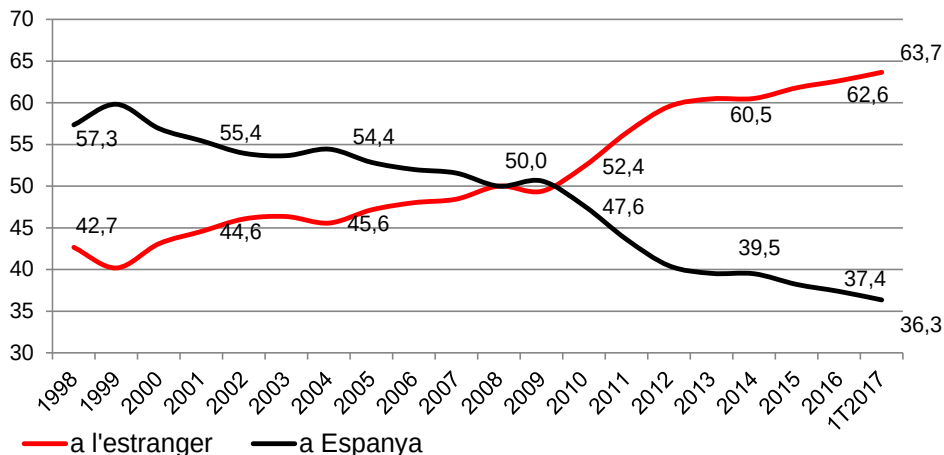
Les exportacions catalanes miren cada vegada més cap a l'estranger

□ Exportacions de béns segons destí (2016):

- 62,6% a l'estranger
- 37,4% a Espanya

□ Entre 1998 i 2016 les exportacions a l'estranger han experimentat una variació del 140 % en valors corrents, mentre que les exportacions a l'estat espanyol ho han fet en un 6 %.

Exportacions de béns per destinació (% del total)

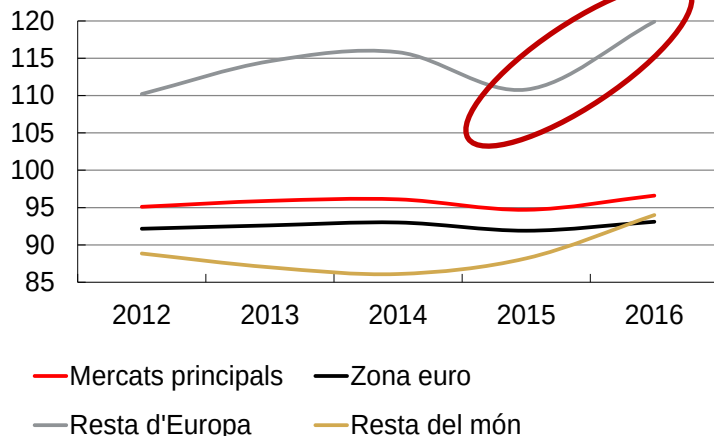

Font: C-Intereg i Idescat..

- Les exportacions a l'estranger i a la resta de l'estat mostren una tendència oposada.
- L'esforç de les empreses catalanes per a trobar nous clients s'ha centrat en l'estranger, tant en els anys anteriors a la crisi, com en els darrers anys, quan aquest esforç ha estat més intens.

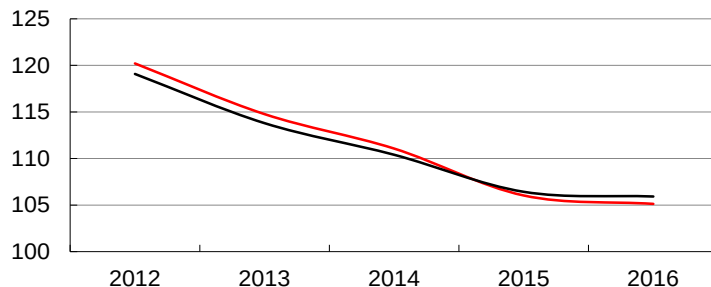
Millora la quota de mercat de les exportacions catalanes de manufactures en els mercats mundials

Posició competitiva revelada de la indústria (índex 1999 = 100)

Font: Idescat.

Índexs de competitivitat segons costos laborals unitaris en manufactura i tipus de canvi (dades de l'economia espanyola; índex 1999=100)*

— Envers els països desenvolupats — Envers la zona euro

*L'increment de l'índex indica pèrdua de competitivitat.

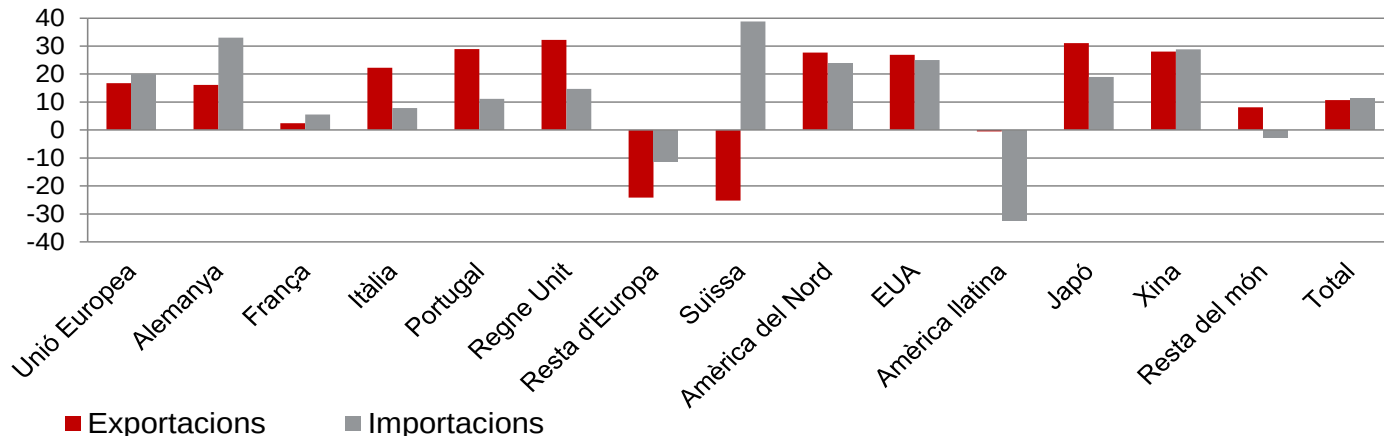
Font: Banc d'Espanya.

- ☐ **L'índex de competitivitat** (valorat en termes de costos laborals unitaris i tipus de canvi) mostra una millora gradual des del 2010. El 2016 tot i millorar, alenteix la dinàmica. No obstant això, els costos laborals unitaris de les manufactures continuen per sota de la zona euro i del conjunt de països desenvolupats.
- ☐ En el darrer any s'observa una **millora significativa de la quota de mercat de Catalunya** en els mercats mundials i especialment els països de l'Europa no comunitària.

Les exportacions a la UE lideren el creixement el 2016 i guanyen pes relatiu

Comerç de béns per àrees i països (% de variació 2012-2016)

Font: Idescat i AEAT

- La **UE-28** és la destinació del **65,8%** de les exportacions i l'origen del **59,6%** de les importacions catalanes.
- El 2016 les exportacions catalanes cap a la UE van créixer un **3,3%**, per damunt del creixement de les exportacions totals (2,0%), com ja va succeir el 2015. Significa un canvi respecte la dinàmica dels anys anteriors, en què el creixement de les exportacions es recolzava en els mercats extracomunitaris.
- Fora de la UE és remarcable el creixement relatiu de les exportacions al **Japó, la Xina i els Estats Units** els darrers anys.

Principals destinacions de les exportacions

Principals destinacions de les exportacions

	Pes sobre el total (%)		2012-2016	
	2012	2016	% de variació	Aportació al creixement (punts percentuals)
Alemanya	11,3	11,9	16,1	1,8
França	17,3	16,1	2,4	0,4
Itàlia	8,2	9,1	22,3	1,8
Portugal	5,7	6,7	29,0	1,7
Regne Unit	5,0	6,0	32,2	1,6
Suïssa	4,9	3,3	-25,2	-1,2
Estats Units d'Amèrica	2,9	3,3	26,9	0,8
Japó	1,0	1,2	31,1	0,3
Xina	1,7	2,0	28,0	0,5
Unió Europea (UE-28)	62,4	65,8	16,8	10,5
Resta del món	37,6	34,2	0,5	0,2
Total exportacions	100,0	100,0	10,7	10,7

Font: Idescat i AEAT.

- Entre 2012 i 2016 les exportacions de béns han augmentat un 10,7% en valors corrents.
- Les exportacions a la UE-28 han crescut un **16,8%**, aportant pràcticament la totalitat del creixement. Les dirigides a la resta del món han crescut només un 0,5%.
- Les destinacions que han aportat més al creixement total han estat les dirigides a **Alemanya i Itàlia (1,8 pp)**, **Portugal (1,7 pp)** i **Regne Unit (1,6 pp)**.
- Les exportacions a França, el principal client de Catalunya, han crescut menys, aportant 0,4 pp.

Principals orígens de les importacions

Principals orígens de les importacions

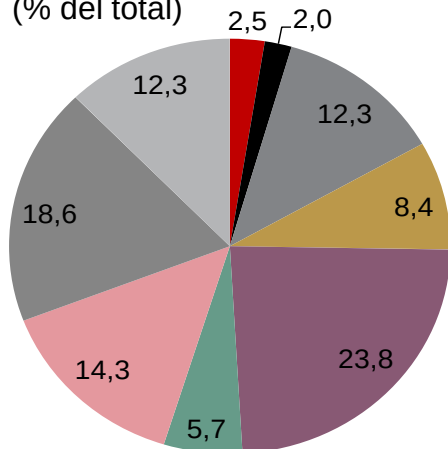
	Pes sobre el total (%)			2012-2016
	2012	2016	% de variació	Aportació al creixement (punts percentuals)
Alemanya	15,6	18,6	33,0	5,1
França	9,8	9,3	5,6	0,5
Itàlia	8,4	8,1	7,8	0,7
Portugal	2,2	2,2	11,1	0,2
Regne Unit	3,1	3,2	14,7	0,5
Suïssa	2,0	2,4	38,8	0,8
Estats Units d'Amèrica	3,0	3,4	25,0	0,8
Japó	2,3	2,4	18,9	0,4
Xina	8,3	9,6	28,8	2,4
Unió Europea (UE-28)	55,4	59,6	19,8	11,0
Resta del món	44,6	40,4	1,0	0,4
Total importacions	100,0	100,0	11,4	11,4

Font: Idescat i AEAT.

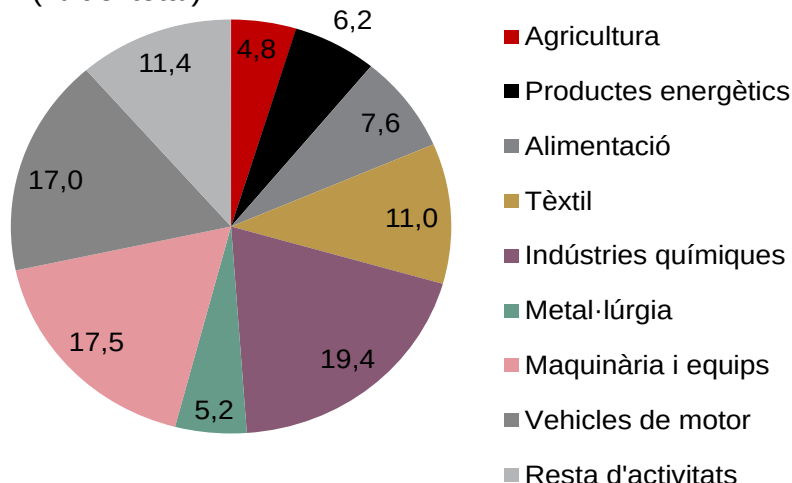
- Entre 2012 i 2016, les importacions han augmentat un 11,4% en valors corrents.
- Les importacions de la **UE-28** han crescut un 11,0%, aportant gairebé tot el creixement. Mentre que les provinents de la resta del món han crescut un 1,0%, aportant 0,4 pp.
- **Alemanya, el principal proveïdor de Catalunya ha aportat (5,1 pp)**, mentre que la Xina ha aportat 2,4 pp i França 0,5 pp.

Un sector exterior sectorialment molt diversificat

Exportacions per sectors econòmics
(% del total)

Importacions per sectors econòmics
(% del total)

Font: Idescat i AEAT

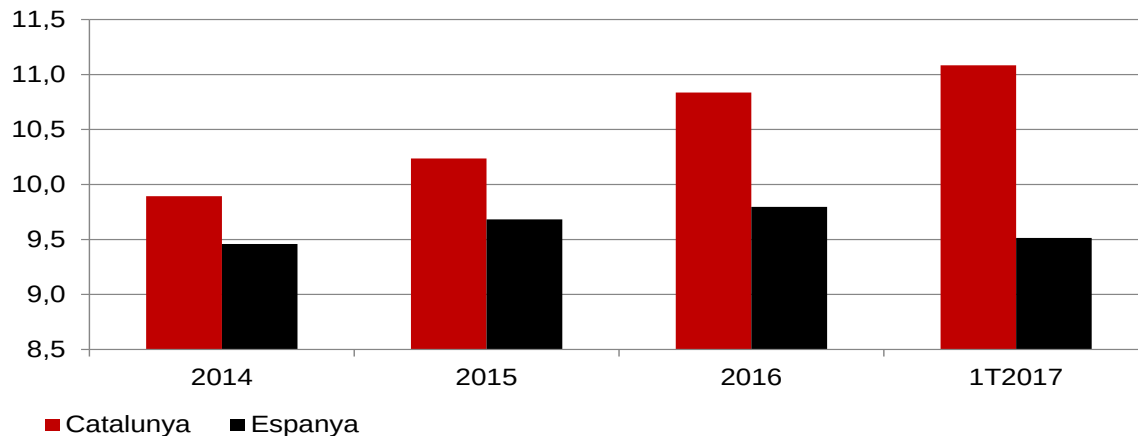
- El sector de l'automoció va liderar el creixement el 2016 tant en importacions com en exportacions. Els sectors amb major volum comercial a Catalunya el 2016 són la **indústria química, l'automoció i la maquinària**.
- **Exportacions** (2016): increments destacables el la indústria alimentària (7,2%), vehicles de motor (6,8%). Caigudes en el tèxtil (3,1%) i la metal·lúrgia (3,1%).
- **Importacions** (2016): destaca l'increment del sector de l'automoció (13,6%) i la maquinària (8,7%). Mentre que el sector dels productes energètics ha reculat un 23%.

Les exportacions d'alta tecnologia despunten

Exportacions d'alt contingut tecnològic

(% sobre les exportacions totals)

Una dada molt destacable: el 1T2017 les **exportacions d'alt contingut tecnològic** han incrementat un 20,9%. Es confirma la tendència d'especialització en aquest àmbit.

Font: Idescat

- Des de 2014, les **exportacions d'alta tecnologia han liderat el creixement**, arribant a representar el 10,8 % el 2016. La dada del 1T2017 mostra un pes encara superior, de l'11,1%.
- Fort creixement relatiu de les exportacions d'alt contingut tecnològic els darrers anys (creixen per damunt del total), amb un creixement del **26% entre el 2012 i el 2016**.

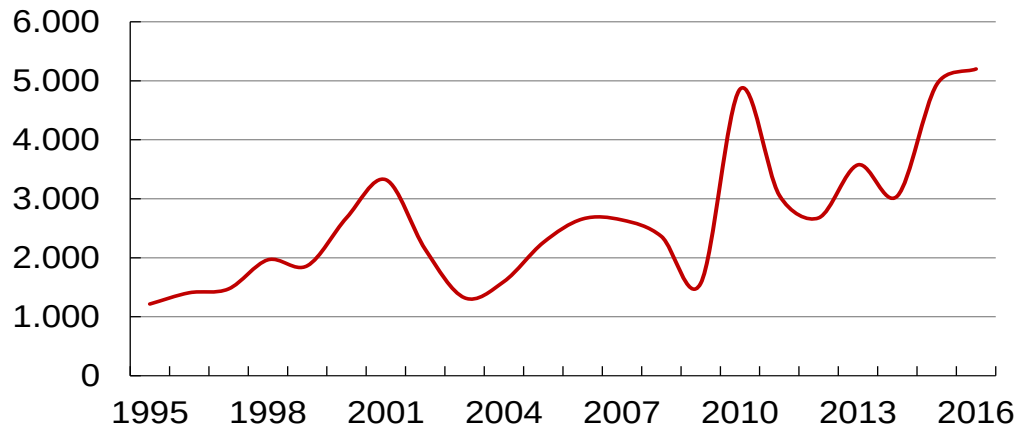

Requadre: **La inversió estrangera directa**

Rècord històric en inversió estrangera directa

Inversió estrangera directa bruta a Catalunya (milions d'euros)

Nota: no inclou inversió en ETVE.

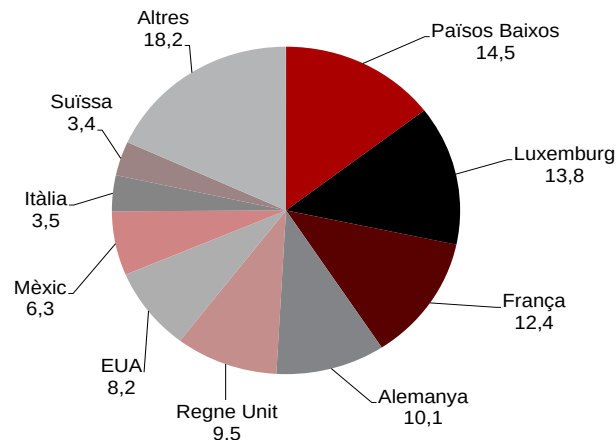
Font: Registre d'Inversions Estrangeres (Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat).

Les inversions més importants del 2016 han estat per part de APM Terminals (Maersk Group) en logística (900 M€), AstraZeneca en R+D en l'àmbit sanitari (500 M€) i Vente Privée en comerç electrònic (470 M€). Amazon també ha anunciat 5 projectes nous que implementarà a Catalunya.

- El 2016 Catalunya va rebre **5.052 milions d'euros** en IED. **Representa el volum d'IED més important de la història.**
- L'increment respecte el 2015 va ser del **2,3%**, després d'un increment del **62%** l'any 2015. Es manté en nivells rècord.
- A nivell mundial la IED va incrementar un 38% el 2015 i un 2% el 2016.
- És una de les dades que millor reflecteix la **millora de les expectatives de la confiança** per part dels inversors internacionals.

Principals països i sectors de la IED

Fluxos d'IED rebuda per país de procedència (2007-2016, % del total)

Fluxos d'IED bruta rebuda a Catalunya per sectors (2007-2016)

	Milions d'euros	% sobre el total
Sector primari	394	1,2
Indústria	11.385	34,0
Manufactures	9.125	27,2
Construcció	3.915	11,7
Serveis	17.803	53,1
Total	33.497	100,0

* No inclou la inversió de les entitats de tinença de valors estrangers (ETVE).

Font: Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat.

□ Principals països inversors:

- Els **Països Baixos** i **Luxemburg** (14,5% i 13,8% del total). En part, per les seves característiques fiscals, cosa que fa que **moltes empreses vehiculin la seva inversió des d'aquests països**.
- D'altra banda, destaquen **França, Alemanya** i el **Regne Unit** (12,4%, 10,1% i 9,5%), que han estat inversors importants a Catalunya tradicionalment.
- En els darrers anys també destaca el creixement de la IED provinent de **Mèxic** (6,3%).

- Per sectors, la **indústria manufacturera va rebre entre 2007 i 2016 un 27,2% de la inversió total**, per sobre del seu valor afegit en l'economia.

Gran capacitat d'atracció d'inversió estrangera a nivell comparat

- L'FDI Markets del Financial Times situa Catalunya com a pol d'atracció d'IED a nivell europeu:
 - **4a regió d'Europa amb més IED** per darrere de Londres, Escòcia i Moscou
 - **Millor regió per invertir al sud d'Europa el 2016 i 2017**

Rànquing de regions europees per projectes d'inversió estrangera
2015

		Nombre de projectes	Volum d'inversió (milions d'euros)	Llocs de treball creats
1	Sud-est del Regne Unit	422	10.790	20.215
2	Escòcia	119	10.426	9.497
3	Moscou CFD	72	5.351	15.217
4	Catalunya	116	5.224	7.465
5	Turquia	153	5.220	13.851
6	Irlanda	177	4.757	12.361
7	Polònia	189	4.664	34.915
8	Oest d'Holanda	112	3.627	6.165
9	Sèrbia	37	3.483	13.097
10	Romania	112	3.165	34.454

Nota: Londres s'inclou a la regió Sud-est del Regne Unit.

Font: FDI Markets.

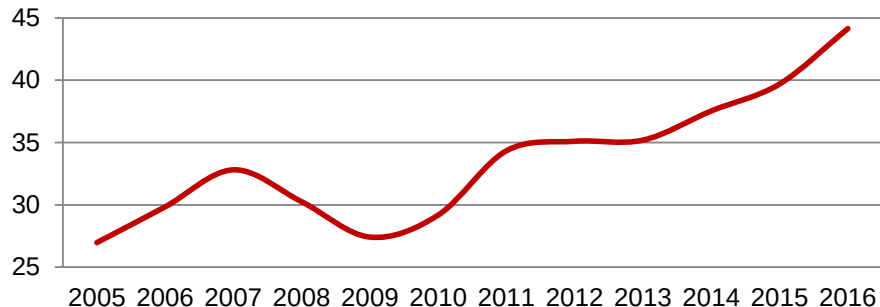

Requadre:
**L'activitat a l'aeroport de
Barcelona**

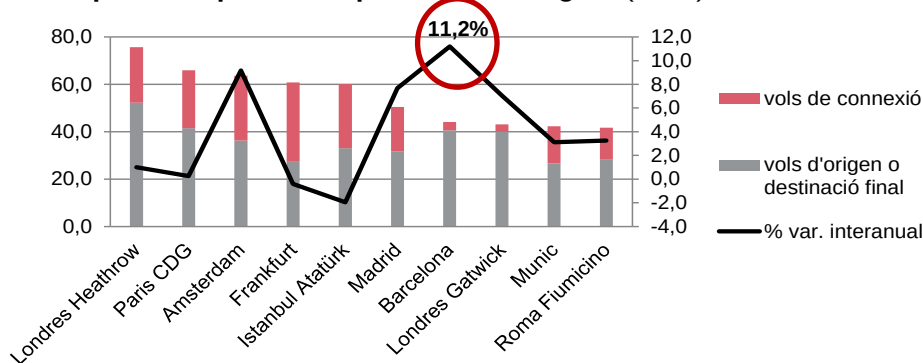
Rècord en nombre de passatgers

Tràfic aeri a l'aeroport de Barcelona-El Prat (milions de passatgers)

Font: Ministeri de Foment.

Top-10 aeroports europeus de passatgers (2016)

Font: Cambra de Comerç de Barcelona.

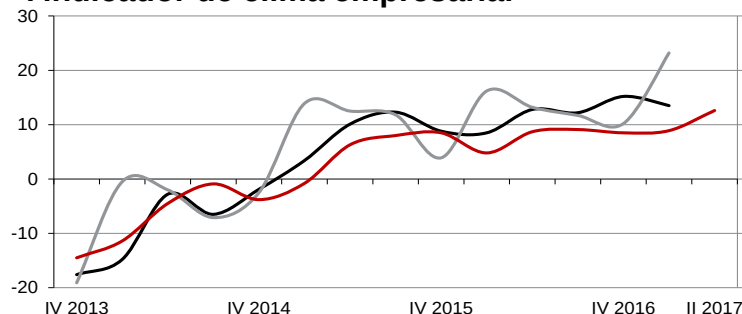
- ☐ El 2016 va assolir de 44,1 milions de passatgers (+11,2 % respecte 2015).
- ☐ És el **7è més transitat d'Europa** i és el que més ha crescut el 2016 dins el top-10 europeu.
- ☐ Si només es comptabilitzen els passatgers que tenen com a origen o destinació final la ciutat, **El Prat és el 3r aeroport més transitat d'Europa**, per darrere de Heathrow i Charles de Gaulle.
- ☐ Té la demanda internacional suficient per donar un pas endavant en el seu posicionament internacional.
- ☐ Però els vols de connexió suposen només un 8% del total. Als sis aeroports més transitats d'Europa la taxa és des del 37% de Madrid al 55% de Frankfurt.

4. La dinàmica empresarial

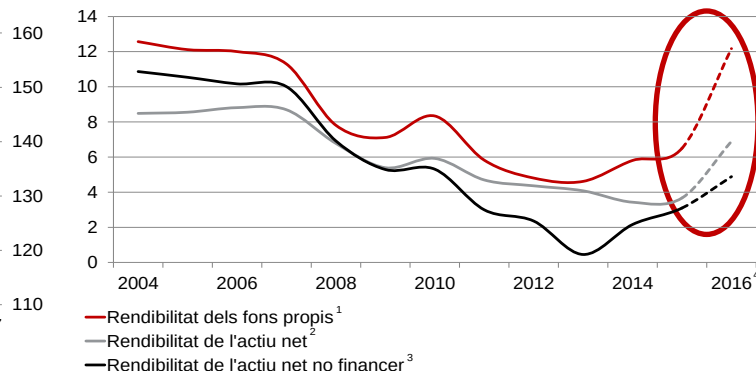
S'intensifica la recuperació de la confiança empresarial i dels indicadors de rendibilitat

Evolució de la confiança empresarial i de l'indicador de clima empresarial

Font: Idescat, Cambra de Comerç de Barcelona i INE.

Rendibilitat de l'empresa catalana (%)

¹ Patrimoni net sobre el passiu remunerat (%)

² Resultat ordinari net sobre el patrimoni net (%)

³ Benefici net d'explotació sobre l'actiu no financer (%)

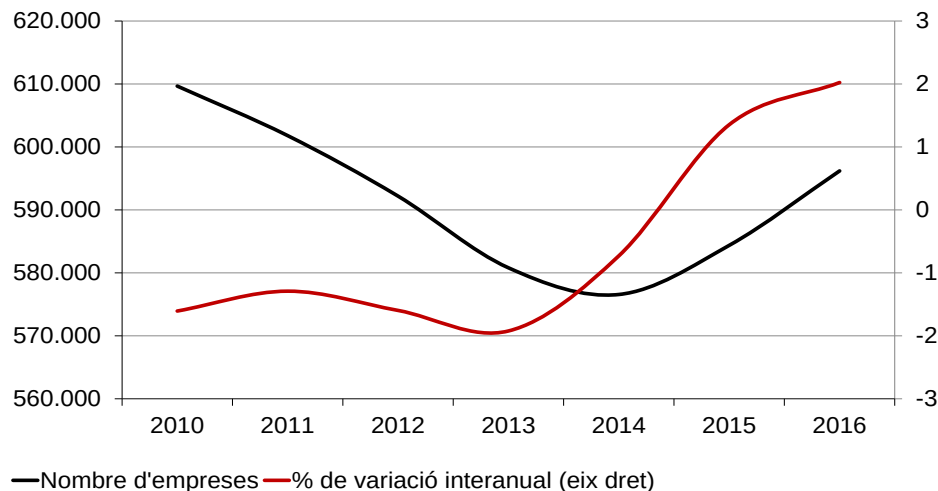
⁴ Estimacions provisionals obtingudes a partir d'enquestes trimestrals del Banc d'Espanya
Font: Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona, i Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda, a partir de les dades de la Central de Balanços del Banc d'Espanya.

- **L'activitat empresarial** es beneficia d'una consolidació de la demanda interna, d'una dinàmica expansiva de les exportacions i alhora també de baixos costos financers. La confiança es manté elevada els primers mesos de 2017.
- **Millora significativa el 2016 dels indicadors de rendibilitat:** dels fons propis, de l'actiu net i de l'actiu net no financer.

Es recupera el creixement del nombre d'empreses actives a Catalunya

Evolució de les empreses amb seu social a Catalunya*

* Amb data 1 de gener de cada any.

Font: Idescat, a partir del Directori central d'empreses (DIRCE) de l'INE.

- ☐ **S'accelera la recuperació del nombre d'empreses**, després de la caiguda observada fins el 2014.
- ☐ Augmenten més les petites (10-49 treballadors) i mitjanes (50-249 treballadors), en un 4,4% i 4,0% el 2016.
- ☐ A més de creació neta d'empreses, un dels reptes és augmentar la **dimensió del teixit empresarial**, ara molt reduïda.

Més dades sobre la bona salut empresarial a Catalunya: no hi ha fuga d'empreses, tot al contrari

- Creixement del 18,6% en el nombre d'empreses inscrites a Catalunya (el màxim increment des de 1994) i superior a l'augment del 8,3% observat al conjunt de l'Estat.
- El 1S 2017 es creen a Catalunya gairebé 11.000 **societats mercantils**. Suposa el 20,4% de les societats de l'Estat. El nombre de **dissolucions** millora a Catalunya (-9,4% respecte el 2016) mentre que empitjora a Espanya (5,7%).
- Catalunya ha concentrat el 2015 el 31,2% **del capital risc** total d'Espanya, un pes superior al percentatge d'empreses i VAB català en el total.
- Catalunya compta amb una **elevada densitat empresarial** (85 empreses per 1.000 persones, a Espanya la relació és de 74).
- La taxa **d'activitat emprenedora el 2016 a Catalunya és del 7,0%** (*Global Entrepreneurship Monitor*), més elevada que els països de l'entorn: Espanya (5,2%), Alemanya (4,6%), França (5,3%), Itàlia (4,4%).

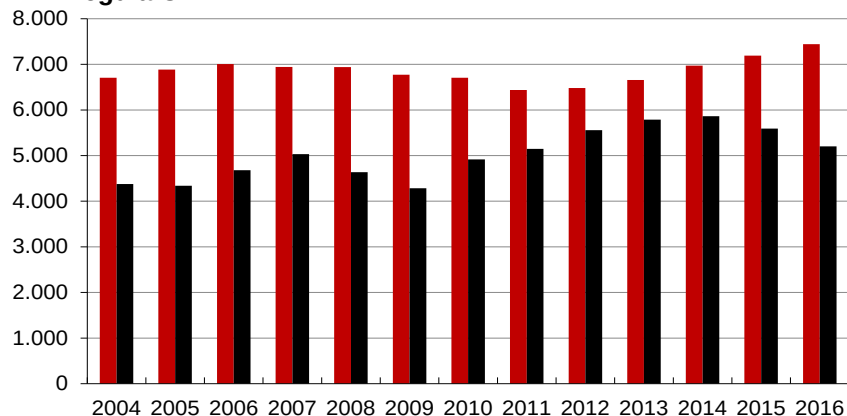

Requadre: **L'empresa exportadora**

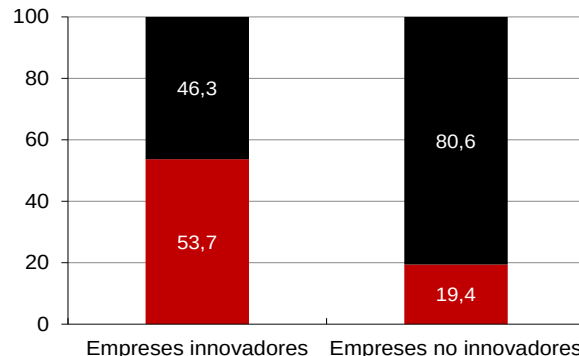
S'amplia la base exportadora de l'economia catalana

Nombre d'empreses exportadores regulars i no regulars*

■ Nombre d'empreses exportadores regulars
■ Nombre d'empreses exportadores no regulars
Font: ICEX

Perfil exportador de les empreses innovadores i de les empreses no innovadores (2016) (% d'empreses)

■ Exporten ■ No exporten
Font: ICEX

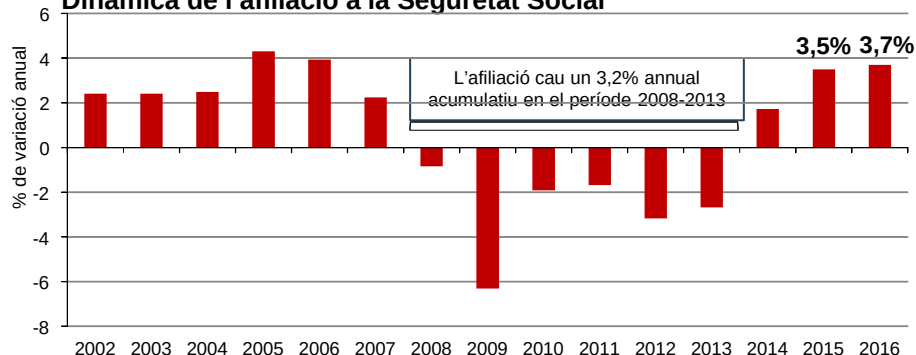
- **Durant el 2011-2016 el nombre d'empreses exportadores a Catalunya ha augmentat un 15,6%.** Actualment hi ha 48.035 empreses exportadores. D'aquestes 7.441 exporten regularment més de 50.000 euros. Ha augmentat molt el nombre d'exportadores regulars.
- Clara vinculació entre **internacionalització, innovació i productivitat**: el 54% de les empreses innovadores exporten (el 84% en el cas del sector industrial), en contrast amb el 19% de les empreses no innovadores.

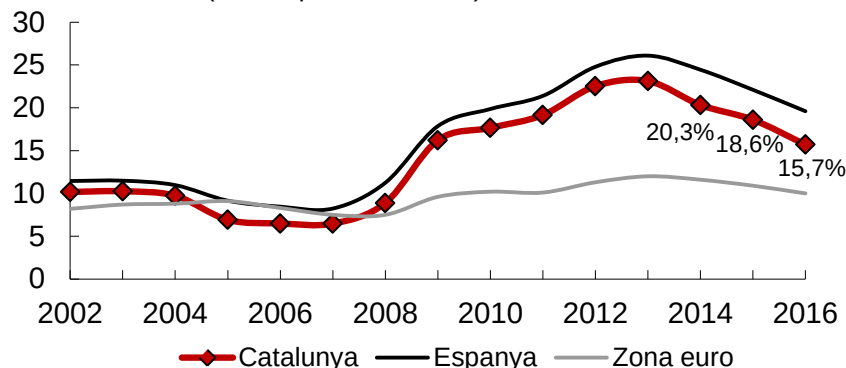
5. Mercat de treball

L'ocupació va créixer a tots els grans sectors d'activitat

Dinàmica de l'afiliació a la Seguretat Social

Taxa d'atur (% atur/població activa)

- Des de finals de 2013 s'està creant ocupació neta. **L'afiliació ha crescut l'any 2016 un 3,7% anual**, el ritme més alt en una dècada (a Espanya un 2,9%).
- Es manté un creixement molt robust de l'afiliació el primer semestre del 2017: **3,9%**.
- La creació d'ocupació ha permès una reducció de la taxa d'atur fins al **15,7%**, molt per sota del màxim del 2013 (23%). La taxa, però, segueix sent més alta que la mitjana de la zona euro (10%).

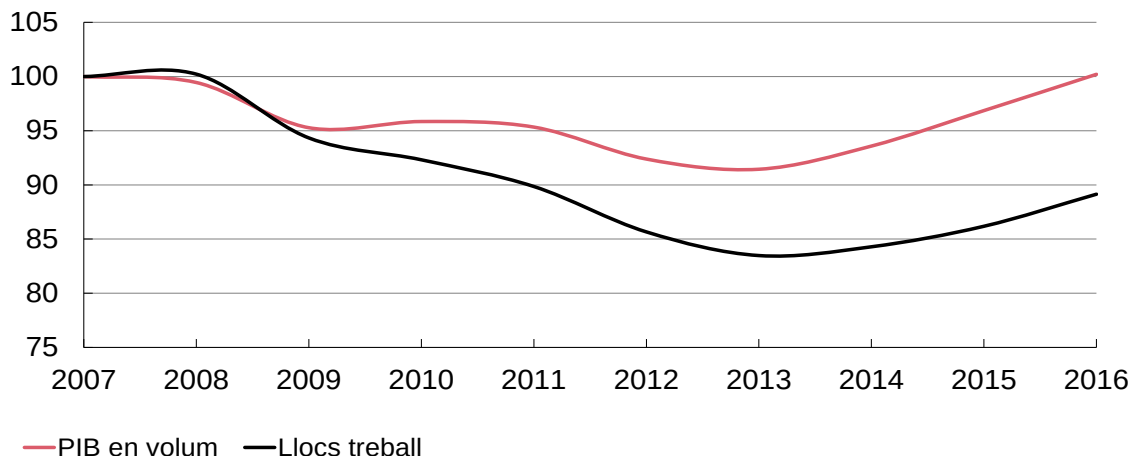
Variació interanual de l'afiliació per sectors (%)

	2014	2015	2016
Agricultura	-0,7	0,7	1,8
Indústria	0,2	2,1	2,7
Construcció	-2,0	5,4	4,6
Serveis	2,4	3,7	3,9
Afiliats totals règims SS	1,7	3,5	3,7

El volum d'activitat econòmica ha recuperat els valors precrisi però el mercat de treball encara no

- El volum d'activitat econòmica ha recuperat els valors de l'any 2007, mentre el nombre de llocs de treballs se situa l'any 2016 un 10,9 % per sota, això és, 438.000 llocs de treball menys.

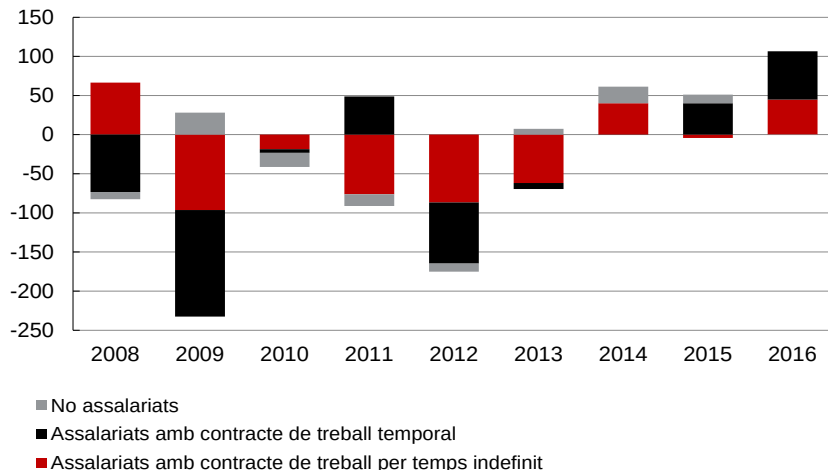
La dinàmica del PIB i el mercat de treball (en nombres índex, 2007=100)

Font: Idescat

Creixement robust de la ocupació però la temporalitat guanya terreny

Variació del nombre d'ocupats (milers de persones)

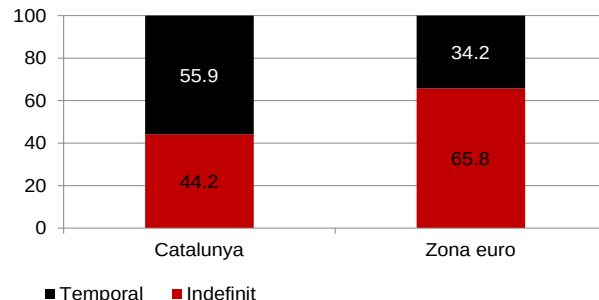

Font: Idescat

- Entre els anys 2013 i 2016 el 55,9 % de la creació neta d'ocupació assalariada a Catalunya va ser temporal a diferència de la zona euro, que només va ser el 34,2 %.

- El 2016 la creació d'ocupació va ser majoritàriament de caràcter temporal, si bé a diferència del 2015 s'hi va crear també ocupació indefinida.
- Això va representar un nou augment de la taxa de temporalitat (fins al 21,2 %).

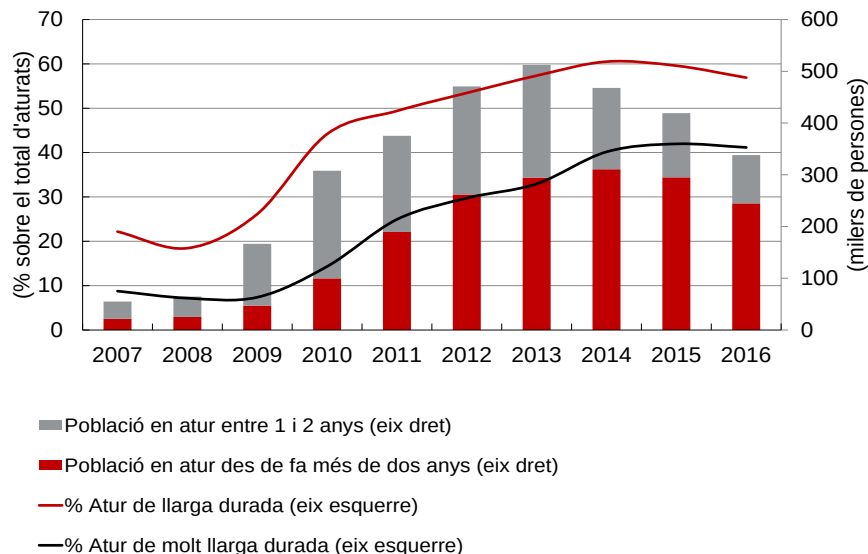
Distribució del creixement de l'ocupació assalariada per tipus de contracte, 2013-2016 (en %)

Font: Idescat i Eurostat.

Dificultats per fer baixar l'atur de molt llarga durada, tot i reduir-se en 50.000 persones el 2016

Atur de llarga durada

Font: Idescat i INE.

- L'any 2016 la proporció **d'atur de llarga durada** (població que cerca feina des de més d'un any) va ser d'un **56,9%**. S'ha reduït de forma significativa (7,5 pp. el 2016), un 25%, però es manté en nivells molt elevats.
- La proporció **d'atur de molt llarga durada** és del **41,2%** (població que cerca feina des de més de 2 anys). Aquest col·lectiu mostra una dinàmica menys favorable (s'ha reduït en 8 dècimes el 2016, del 17,1% en termes relatius i de 50.000 persones en termes absoluts).
- Les prestacions d'atur només cobreixen el 26,9% dels aturats el 2016. Prioritat de la política econòmica: **lluitar contra la cronificació de l'atur i l'exclusió social**.

L'atur es concentra en alguns col·lectius de població

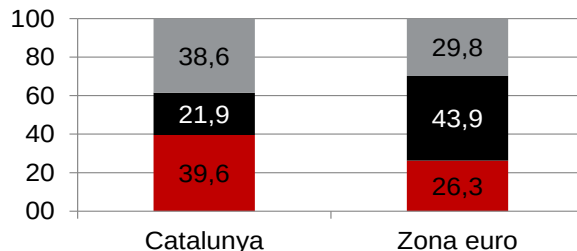
- Els joves, la població amb estudis bàsics i els estrangers no comunitaris presenten taxes d'atur molt elevades. **L'atur juvenil està decaient** (5,6 pp. durant l'últim any), però encara és crític (32% a Catalunya i 41,7% a Espanya, 1T2017). Les taxes dels joves i estrangers (no UE) són les més distants respecte la zona euro.
- En la lluita contra l'atur, necessitem **reduir la polarització de la nostra estructura formativa**, en comparació amb la mitjana europea.

Taxa d'atur d'alguns col·lectius de població (%)

	2015	2016	2015 - 2016	Zona euro 2016
Total	18,6	15,7	-2,9	10,0
Sexe				
Homes	17,8	14,6	-3,2	9,7
Dones	19,4	16,9	-2,5	10,4
Edat				
De 15 a 24 anys	42,3	34,3	-8,0	20,9
De 25 a 54 anys	16,5	14,2	-2,3	9,5
De 55 a 64 anys	18,9	15,2	-3,7	7,5
Nivell de formació assolit				
Fins a la secundària obligatòria	26,9	23,3	-3,6	17,8
2a etapa de l'educació secundària	19,3	16,5	-2,8	8,9
Superior	10,4	8,7	-1,7	6,1
Taxa d'atur de la població estrangera no UE-28	34,5	30,2	-4,3	19,2

Font: Idescat, INE i Eurostat.

Formació de la població de 25 a 64 anys (%). 2016

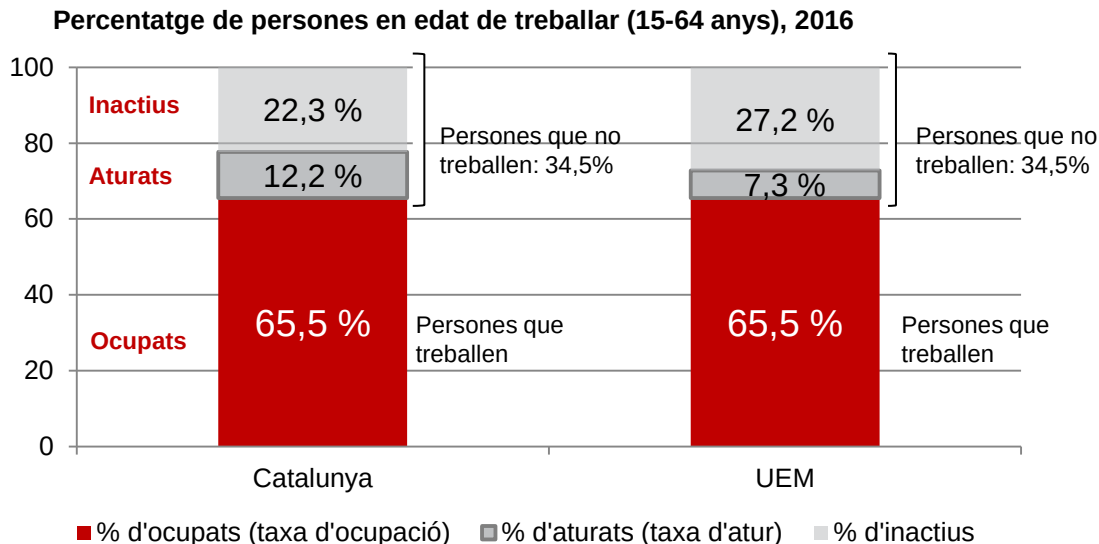

- Educació superior
- Educació secundària post obligatòria
- Com a màxim, educació secundària obligatòria

Font: Eurostat.

La taxa d'ocupació a Catalunya és igual a la de la zona euro

- El 2016 la taxa d'ocupació es va situar al 65,5%, idèntica al nivell mitjà de la zona euro (65,5%). Això significa que l'economia catalana té capacitat de generar l'ocupació equivalent a la de la zona euro. Els alts nivells d'atur a Catalunya, però, es deuen a una major proporció de persones disposades a treballar (en comparació a la mitjana de la zona euro). En altres paraules: hi ha una gran quantitat de població a la zona euro que decideix mantenir-se inactiva en comptes de cercar feina. **La taxa d'ocupació a Espanya és força inferior, 59,5%.**

Font: elaboració a partir de dades de l'Idescat i Eurostat.

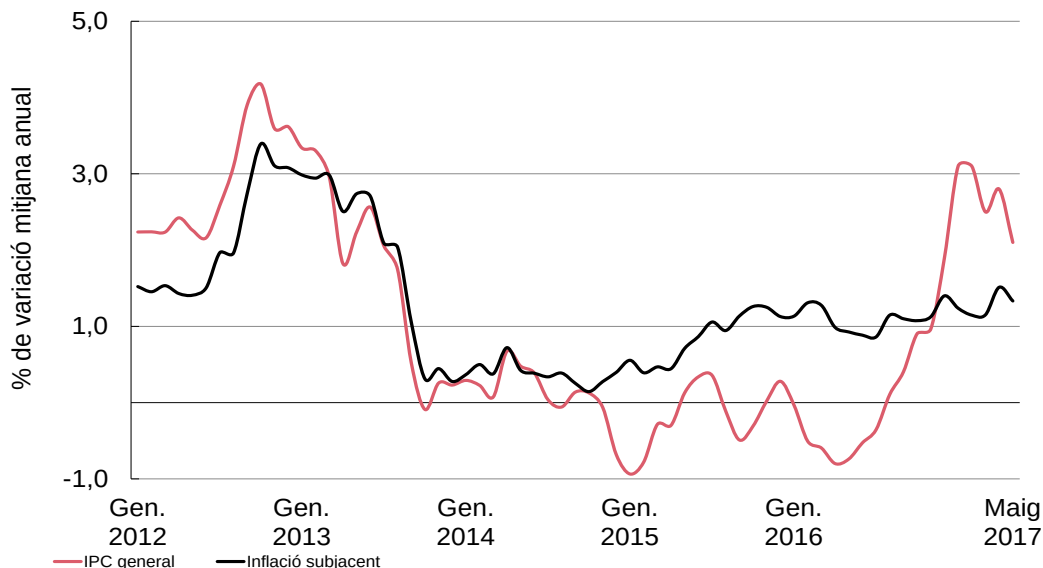

6.Preus i salaris

L'any 2016 la inflació catalana torna al terreny positiu i augmenta un 0,1 %

Durant la primera part del 2016 els preus de consum van continuar retrocedint, però a partir del mes d'agost van recuperar valors positius, fins a un creixement de l'1,9 % el mes de desembre

Evolució històrica de la inflació general i de la inflació subjacent

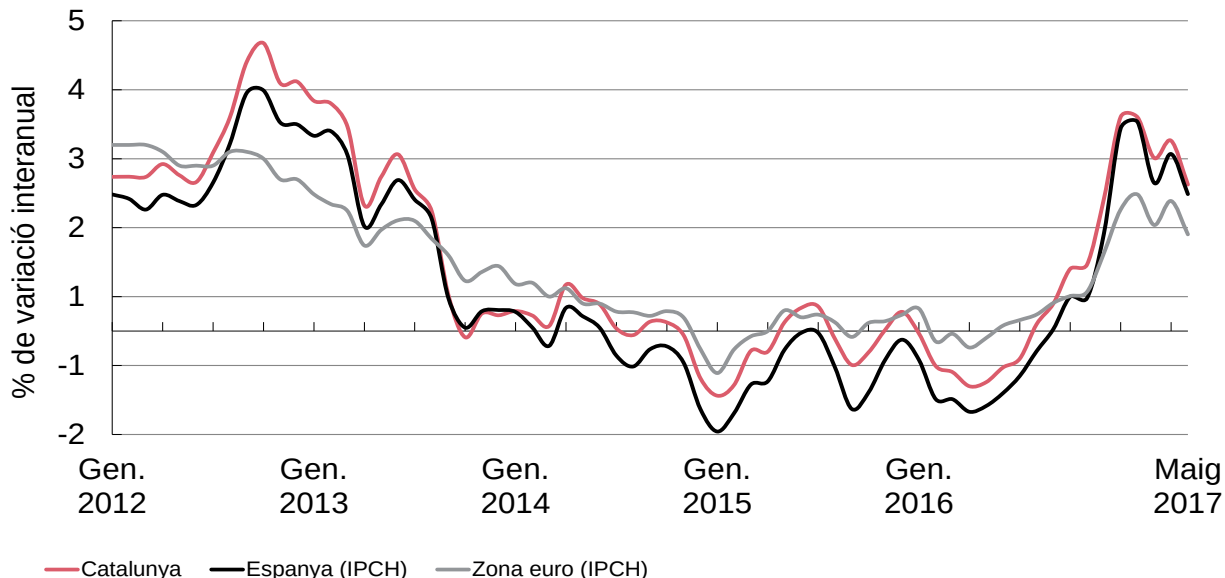

Font: INE.

- La frenada de la caiguda dels preus del petroli des de l'agost explica bona part de la recuperació de preus, així com la moderació dels costos laborals.
- Els preus van baixar especialment en l'habitatge (-3,6%) i els transports (-2%), i els creixements més alts van correspondre a les altres despeses (2%) i creixen especialment les comunicacions (3,3%) i l'epígraf "altres" (2,0%).

La inflació a la UEM es recupera, tot i que molt lentament

Evolució dels preus a Catalunya, a Espanya i a la zona euro

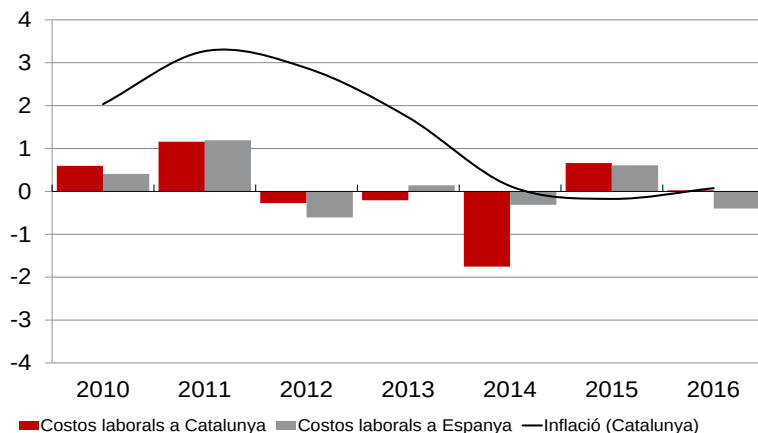
Font: INE i Eurostat.

- A partir del setembre de 2016, la inflació a la UEM va tornar al terreny positiu superant la cota del 0,4 %, valor que no es registrava des del juny de 2014, i a partir d'aquí, tot i que molt lleugerament, la inflació va continuar creixent fins a assolir l'1,1% el desembre de 2016.

El cost laboral mitjà per treballador i mes es manté gairebé estable el 2016, amb un augment del 0,1%.

- L'intens procés de creació d'ocupació s'ha produït en un context de moderació salarial.
- Els increments salarials pactats el 2016 van ser d'un 1,17%, superiors als registrats en el conjunt del 2015, que havien estat d'un 0,79%.

Evolució dels costos laborals per treballador i mes a Catalunya i al conjunt de l'Estat (% de variació interanual)

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

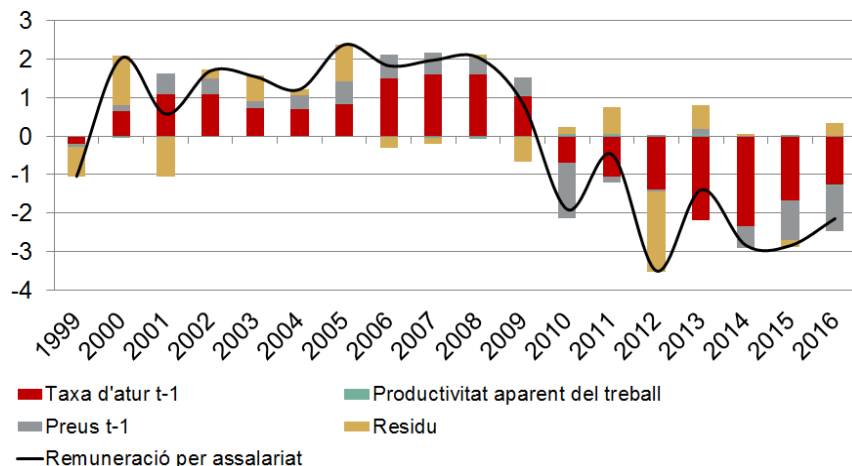
Costos laborals i costos salarials ordinaris per sectors productius. 2016 (% de variació interanual)

	Costos laborals per treballador i mes	Costos salarials ordinaris per treballador i mes
Total	0,1	-0,2
Indústria	-0,3	0,0
Construcció	2,5	1,8
Serveis	0,1	-0,3

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

Les elevades taxes d'atur i la baixa inflació han afavorit el context de moderació salarial

Descomposició del creixement dels salaris basada en un model de corba de Philips (desviacions respecte a la mitjana del període 1999-2016; en punts percentuals, tret del % de variació interanual de la remuneració per assalariat)

Font: elaboració a partir de dades de l'Idescat i l'INE.

- ☐ La taxa d'atur va intensificar el ritme de caiguda el 2016, en un context de moderació salarial.
- ☐ La feblesa del creixement del salaris ve afavorida per l'encara elevada taxa d'atur i la contenció dels preus.
- ☐ Convindria enfortir el vincle entre l'evolució dels salaris i la productivitat (que avança).
- ☐ Els principals organismes internacionals (FMI, BCE) assenyalen enguany **la feblesa del salaris com un dels principals riscos per al creixement.**

Requadre:
***Canvis recents en l'estructura
salarial de l'economia catalana***

Disminueix la bretxa salarial entre homes i dones però l'ajust dels salaris durant la crisi accentua la desigualtat

- ❑ **Disminueix la bretxa salarial** entre homes i dones, per sota la mitjana de la zona euro i de l'estat espanyol, però **persisteix en nivells elevats**.
- ❑ **Augmenta la desigualtat en els extrems de la distribució** entre els anys 2008 i 2015. El gruix dels assalariats van perdre poder adquisitiu, sobretot l'extrem inferior.

La bretxa salarial entre homes i dones

	2010	2014
Catalunya	16,9	14,7
Espanya	16,2	14,9
Zona euro	17,0	16,9

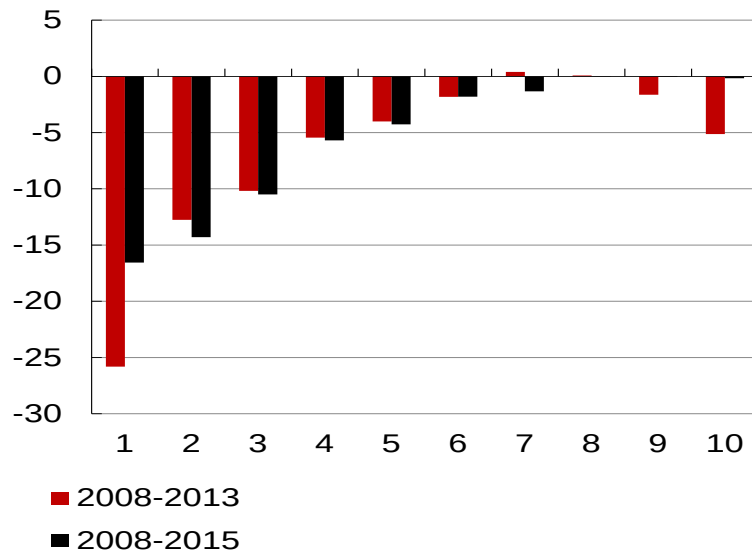
Font: Idescat i Eurostat.

Principals indicadors de distribució salarial

	2010	2014	2015
Quartil superior / Quartil inferior	2,1	2,2	2,2
Decil superior / Decil inferior	4,7	5,4	5,2

Font: INE.

% de variació dels salaris reals per decils de la població ocupada a jornada completa

Font: EPA (INE).

7.El sector públic

Es redueix el dèficit de la Generalitat en 3.911 milions d'euros, fins al 0,93% del PIB

Evolució del resultat no financer i el dèficit del sector públic administratiu de la Generalitat de Catalunya 2015-2016 (milions d'euros)

	2015	2016
Ingressos no financers	20.230	22.383
Despeses no financeres	25.564	24.066
Resultat no financer	-5.334	-1.683
Ajustos SEC ⁽¹⁾	-545	-285
Aportacions de capital a les unitats administratives	-615	-618
Capacitat de finançament de les unitats empresarials excloses les que gestionen sanitat i serveis socials	72	597
Interessos	480	-210
Variació despesa desplaçada	1.130	-106
Inversions públic-privades	-1.536	16
Altres ajustos	-76	36
Dèficit SEC	-5.879	-1.968
% s/PIB	-2,88	-0,93

⁽¹⁾ Sistema europeu de comptes.

Font: Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya i IGAE.

- El 2016 els comptes de la Generalitat es van regir per una situació de pròrroga pressupostària.
- L'augment dels ingressos (10,6%) i la imputació en el 2015 d'inversions d'exercicis anteriors (APP's) ha permès una **notable reducció del dèficit (-3,911 milions d'euros), del -2,88% de PIB el 2015 al -0,93% el 2016.**
- Els ingressos no financers de la Generalitat van augmentar principalment per l'elevat import de la liquidació pendent del model de finançament del 2014 (+8,9%).

Les despeses no financeres meritades creixen pel manteniment dels serveis

Despeses no financeres ajustades del sector públic administratiu de la Generalitat de Catalunya (milions d'euros)

	2016	variació 2016/2015	
		MEUR	%
Despeses personal	7.161	175	2,5
Compra de béns i serveis	8.106	212	2,7
Interessos	811	89	12,3
Transferències corrents	7.362	191	2,7
Inversions reals	459	11	2,4
Transferències de capital	506	-228	-31,0
Total despeses no financeres	24.406	449	1,9

Font: Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

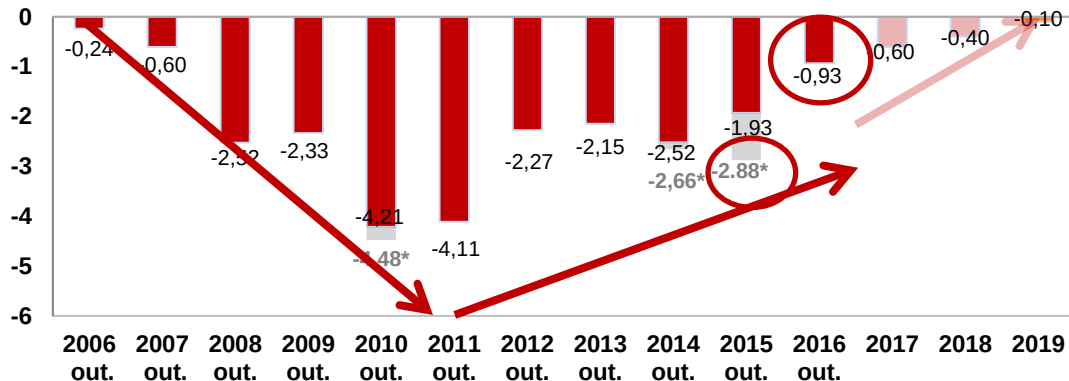
- Les despeses no financeres meritades creixen a causa de l'augment de l'1% de les retribucions del personal, de l'augment del personal docent per l'increment d'alumnes i per l'augment de la despesa en salut pel manteniment de la prestació dels serveis

Significant reducció del dèficit malgrat un objectiu desproporcionat i injust

- La consolidació fiscal és una prioritat per tal d'assegurar la sostenibilitat financera.
- Des de 2010 Catalunya ha reduït el seu dèficit en un 79%, des del 4,48% del PIB el 2010 al 0,93% del PIB el 2016 (7.132M€ en 6 anys).
- L'objectiu de dèficit del 0,6% per a les comunitats autònomes pel 2017 està per sota del que estipula la llei d'estabilitat pressupostària. L'assignació dels objectius del dèficit segueix sense reflectir de qui és responsabilitat de la despesa.
- L'augment del **deute previst pel 2017** és d'un 2,8%, la taxa de creixement del deute més baixa des de 2007.

Evolució del dèficit i perspectiva (% PIB)

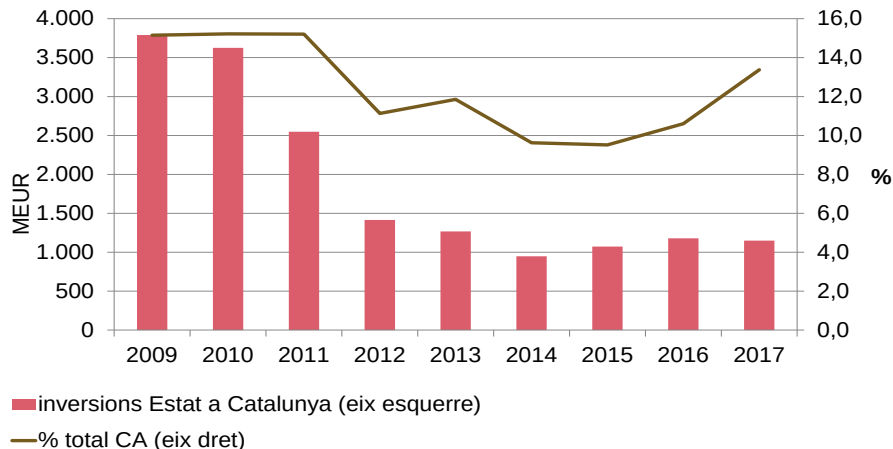

La reducció del dèficit de la Generalitat el 2016 suposa el **80%** de reducció de dèficit de totes les administracions públiques de l'estat espanyol

*Inclou operacions one-off

Manca d'inversió crònica de l'estat espanyol a Catalunya

Evolució de la inversió dels Pressupostos Generals de l'Estat

(1) Inclou ministeris i organismes, Seguretat Social i empreses públiques. Les dades del 2017 corresponen al Projecte de Llei dels Pressupostos Generals de l'Estat.

Font: Pressupostos Generals de l'Estat

Pes de Catalunya en el conjunt de l'Estat:

PIB: 19%

Població: 16,2%

Inversió rebuda el 2016: 10,6%

- Les inversions de l'Administració central a Catalunya pel 2017 sumen un total de **1.150 milions d'euros (13,4% del total)**. Molt inferior al pes de Catalunya en PIB (19%) i en població (16,2%).
- En relació al 2016, les inversions de l'estat previstes a Catalunya el 2017 es redueixen un **-2,5%**. Les inversions totals territorialitzades disminueixen un -22,7%, fet que explica el guany de pes relatiu de Catalunya.
- El pes de la inversió pressupostada a Catalunya en la total a Espanya es va reduir, des d'un màxim de **15,2%** (2009) fins un mínim del **9,5%** el 2015 (**10,6%** el 2016).
- L'execució de les inversions el 2016 va ser poc més de la meitat de les pressupostades (del 55,5% de les previstes, un total de 645 milions d'euros).

8. L'enquesta de condicions de vida

Tot i que la renda mitjana de les persones ha crescut en 3,1%, la taxa de risc de pobresa ha crescut dues dècimes

Taxa i població en risc de pobresa segons sexe i composició de la llar a Catalunya

	2015		2016	
	Població (milers)	Taxa	Població (milers)	Taxa
Sexe				
Homes	686	18,9	657	18,2
Dones	714	19,0	749	20,0
Composició de la llar				
Sense fills dependents*	450	12,5	523	14,9
Unipersonal	145	19,7	186	24,7
Dos adults sense fills dependents	198	11,4	239	14,1
Altres llars sense fills dependents	108	9,6	98	9,3
Amb fills dependents	950	25,1	881	23,0
Un adult amb un o més fills dependents	95	34,1	117	40,4
Dos adults amb un o més fills dependents	628	23,4	564	20,1
Altres llars amb fills dependents	227	27,4	200	26,9
Total	1.400	19,0	1.406	19,2

*Fill dependent: fill menor de 16 anys o fill entre 16 i 24 anys que viu almenys amb un dels pares i que és econòmicament inactiu.

Font: Idescat.

- L'any 2016, el risc de pobresa afecta el **19,2%** de la població catalana, dues dècimes més que el 2015.
- Aquesta taxa se situa per sota de la **mitjana espanyola (22,3%)** però per sobre de la de la UE-27 (**17,3%**).
- El risc ha disminuït per als **menors de 16 anys** (-3,9 pp) i ha crescut entre les persones de 16 a 64 anys (+0,5 pp) i les majors de 64 anys (+2,9 pp). El risc per a les famílies monoparentals ha crescut de manera important, fins al **40,4%**.

El risc de pobresa i exclusió social (AROPE) a Catalunya és inferior al de la UE

- **L'AROPE** és un indicador harmonitzat a nivell europeu que complementa l'indicador de risc de pobresa, tenint en compte el nombre de persones que viuen en llars amb intensitat del treball molt baixa i el nombre de persones amb privació material severa.

Taxa de risc de pobresa o exclusió social (AROPE) i els seus components.

Catalunya, Espanya i la Unió Europea. Any 2016.

	Catalunya	Espanya	UE-27
Taxa de risc de pobresa	19,2	22,3	17,3 *
Taxa de privació material severa (PMS)	5,5	5,8	7,7
Taxa de persones que viuen en llars amb baixa intensitat de treball (BIT)	7,2	14,9	10,6 *
Taxa de risc de pobresa o exclusió social (taxa AROPE)	22,5	27,9	23,7 *

(*) Dades relatives a l'any 2015.

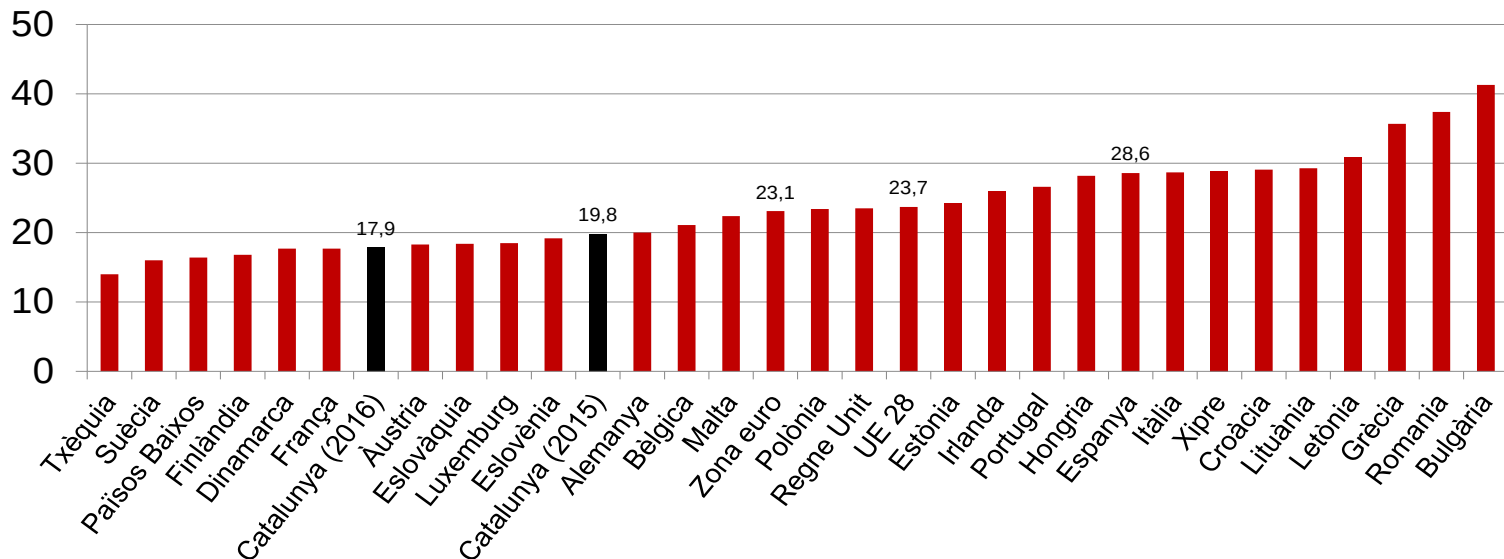
Font: Idescat i Eurostat.

- Tot i que la taxa de risc de pobresa a Catalunya és superior a la mitjana europea (19,2% vs 17,3%), **la taxa AROPE és inferior a la de la UE (22,5% vs 23,7%).**
- Aquesta posició més favorable es deu a una **menor taxa de carència material severa** i de persones que viuen en llars amb **baixa intensitat de treball**, que és una de les més baixes de la Unió Europea.

La taxa AROPE de Catalunya és de les més baixes de la UE 28

Taxa de risc de pobresa o exclusió social per països.

Any 2015.

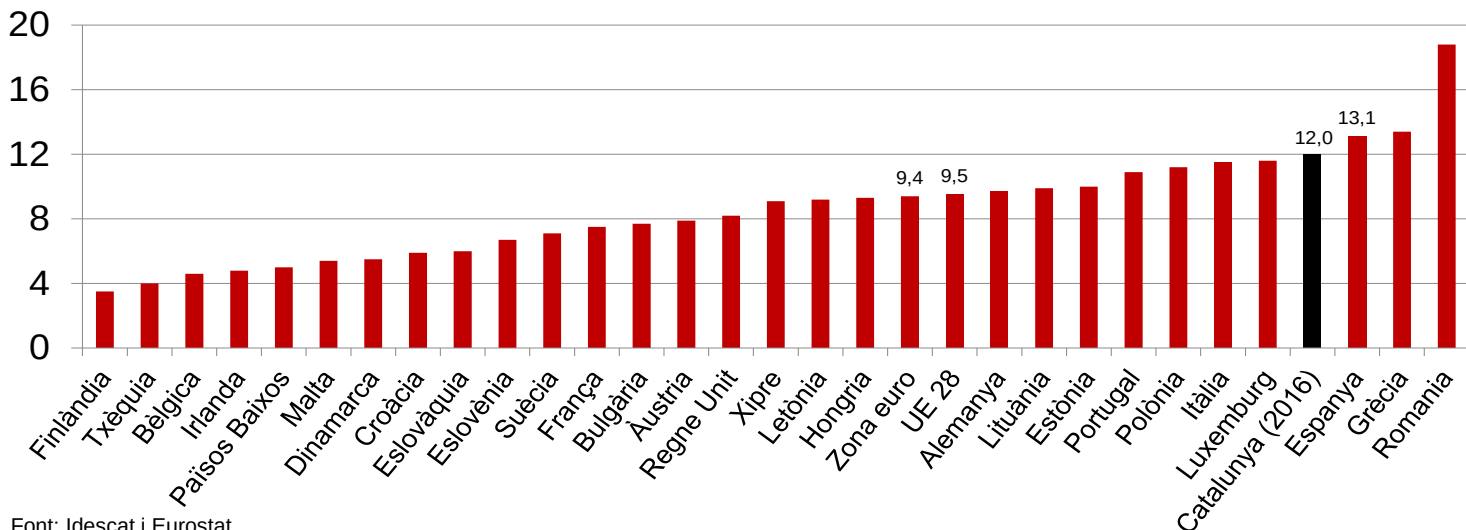
Font: Idescat i Eurostat.

- La taxa AROPE de Catalunya ha baixat gairebé dos punts percentuals. Si comparem la dada catalana de 2016 amb les dades de la resta de països per al darrer any disponible (2015), **la taxa AROPE catalana seria la setena més baixa de la UE 28.**

La taxa de risc de pobresa en el treball és de les més altes d'Europa

Taxa de risc de pobresa en el treball per països.

Any 2015.

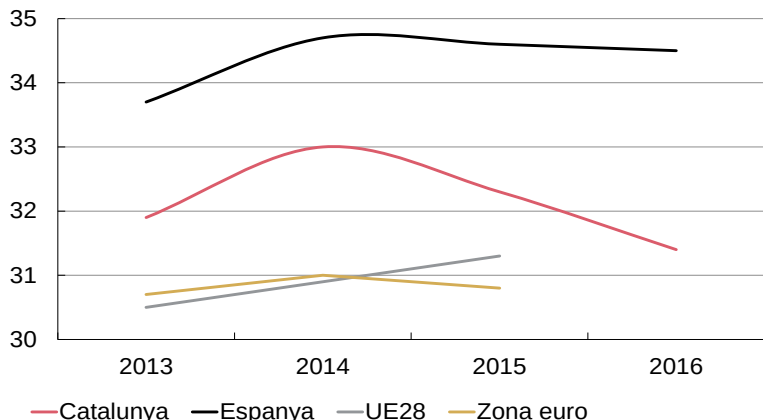
Font: Idescat i Eurostat.

- La taxa de risc de pobresa en el treball té en compte les persones de 18 a 64 anys que han treballat un mínim de set mesos l'any i que, no obstant, els seus ingressos no han assolit el llindar de risc de pobresa. **El resultat per Catalunya l'any 2016 (12,0 %) és especialment preocupant**, perquè la situa en quart lloc a nivell europeu.

L'any 2016, els indicadors de desigualtat experimenten una millora

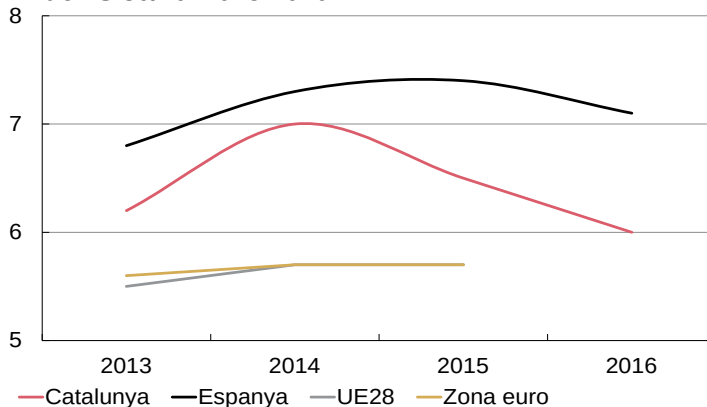
- ❑ L'índex de Gini ha millorat a Catalunya (31,4), i assolix el millor registre des de 2013. A Espanya també millora, en una dècima (34,5).
- ❑ La millora de l'índex s 80/20, que se centra en la desigualtat en els dos extrems de la distribució, és encara més notable i passa d'un valor de 6 a 5,5. També és el millor registre de la sèrie.

Índex de Gini. 2013-2016.

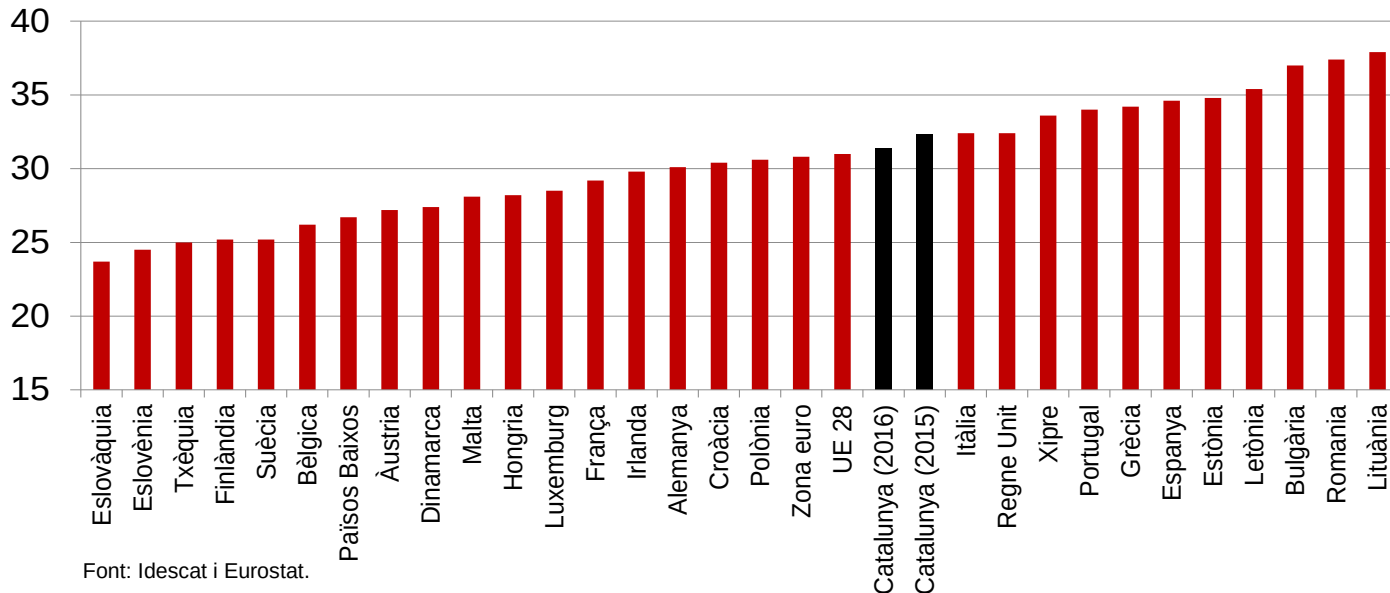
Font: Idescat i Eurostat.

Índex S 80/20. 2013-2016.

Però en termes de desigualtat, Catalunya se situa encara per sobre de la mitjana de la zona euro

Índex de Gini per països. Any 2015.

- Per països europeus, l'índex de Gini situa Catalunya (31,4 % l'any 2016) lleugerament per sobre de la zona euro (30,8 %) i de la UE 28 (31,0 %), i per sota d'Espanya (34,6 %).

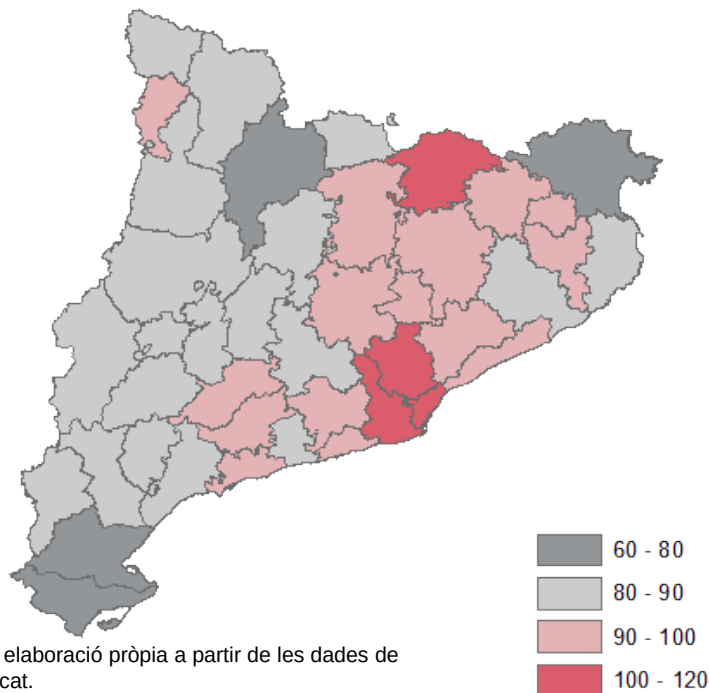
9. La RFDB a les comarques i altres demarcacions territorials

La renda familiar disponible bruta es recupera, però trobem ritmes diferents segons les comarques.

Renda familiar disponible bruta per habitant de les comarques catalanes.

Any 2014. Índex Catalunya=100.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat.

- El 2014, la RFDB per habitant a Catalunya va créixer un 2,5% respecte el 2013. **Destaca el creixement de les remuneracions dels assalariats**, que van créixer un 1,4%.
- L'any 2014 **la majoria d'àmbits territorials van millorar la seva RFDB**; només es va reduir a les Terres de l'Ebre i l'Alt Pirineu i Aran.
- **A escala comarcal**, la RFDB va augmentar el 2014 per sobre de la mitjana de Catalunya al Barcelonès (3,3 %), a la Segarra (3,6 %), a totes les Comarques centrals (excepte al Moianès), a la Garrotxa i al Garraf.
- **El 2014 encara hi va haver sis comarques on la RFDB per habitant va retrocedir**; d'aquestes, tres pertanyen a les Terres de l'Ebre (el Baix Ebre, el Montsià i la Ribera d'Ebre), dues a l'Alt Pirineu i Aran (el Pallars Jussà i el Pallars Sobirà) i una al Camp de Tarragona (el Priorat).

Conclusions (1/2)

- **Catalunya creix més que el seu entorn.** El 2016 és el 3er any de creixement robust (3,5%), molt superior al del conjunt de la zona euro (1,8%) i de les economies avançades (1,7%). S'observa un repunt en el creixement els primers mesos del 2017 (0,8% taxa intertrimestral el 1T).
- **Les previsions es mantenen molt positives.** Projectem un creixement del 2,9% el 2017 i del 2,6% el 2018. Malgrat l'esgotament de certs vents de cua, s'espera que les expectatives de millora de l'economia i del comerç mundial impactin positivament en l'economia catalana.
- **El creixement de l'economia catalana és molt més equilibrat,** amb una contribució positiva tant de la demanda interna com de l'externa. Tots els sectors productius es beneficien el 2016 de la recuperació i l'aportació de la productivitat al creixement del PIB és molt superior a la de la zona euro i d'Espanya (d'1,8, 0,9 i 0,7 punts de mitjana respectivament). És una senyal de les millores tecnològiques (d'automatització, robòtica...) i organitzatives que van introduint-se en l'economia.
- **El sector exterior és clau.** En els darrers anys la base exportadora de Catalunya s'ha ampliat significativament. Important superàvit de l'economia catalana el 2016 (12,1% del PIB), un dels més elevats a la UE. El valor actual de les exportacions supera en un 57% el del 2009.
- **La dinàmica empresarial reflecteix aquest comportament positiu dels agents econòmics.** Millora generalitzada l'any 2016 de les dades de demografia empresarial, com també ho fan els indicadors de rendibilitat empresarial. El 2015 i 2016 Catalunya rep els volums d'inversió estrangera directa més importants de la història, el que reflecteix una elevada confiança internacional en l'economia catalana.
- **És destacable la forta recuperació del sector industrial.** Entre el 2013 i el 2016 el seu VAB va augmentar un 11,2% (2,8 punts més que a la zona euro), i a més el 2016 el creixement es va accelerar.
- **La demanda turística anota nou creixement i rècord de turistes estrangers,** al superar els 18 milions. La despesa d'aquests turistes explica en bona part el creixement de les exportacions de serveis.

Conclusions (2/2)

- **El balanç en el mercat de treball també és positiu, tot i que clarament insuficient.** L'atur es manté en un nivell molt elevat (del 15,7%), malgrat la reducció aconseguida (el 2013 era del 23,1%). El nombre de llocs de treball (en termes de temps complet) és un 14,5% inferior al que hi havia el 2007. Un altre factor que emergeix és l'elevada proporció de l'atur de llarga durada, que mostra les dificultats d'incorporació laboral d'una part de la població. Treballar no sempre és una garantia contra la pobresa (el 12% de la població que treballa està en aquesta situació). Tot i així, la taxa AROPE (indicador de pobresa homogeni a nivell europeu) s'ha reduït a Catalunya el 2016, així com també han millorat els indicadors de referència de desigualtat (Gini i S80/20).
- **Per abordar aquestes necessitats socials** calen uns recursos que el creixement de l'economia hauria de facilitar al sector públic. Aquesta és la paradoxa de l'economia catalana: un creixement fort que no reverteix en els ingressos públics de Catalunya. D'altra banda, les inversions a Catalunya previstes en els pressupostos generals de l'Estat del 2017 tornen a disminuir i les executades el 2016 representen tant sols un **10,6%** del total regionalitzat aquell any.
- Per tal **d'apuntalar l'intens creixement de l'economia i respondre als riscos i desequilibris** sembla recomanable: (i) promoure un creixement més inclusiu, intensificant la recuperació dels salaris, en línia amb els increments de productivitat observats, i enfortint també les polítiques actives destinades als aturats de llarga durada; (ii) impulsar la productivitat, amb un marc laboral més estable, amb incentius per la formació del capital humà i el foment de la innovació; (iii) aportar incentius al procés d'internacionalització i a l'impuls inversor; (iv) mantenir la diversificació sectorial, amb camí a recórrer en potenciar els serveis més intensius en coneixement; (v) garantir la sostenibilitat de les finances públiques i de l'estat del benestar, fent coixí per a un previsible augment gradual dels tipus d'interès. Finalment, cal avançar en millores institucionals que aportin major eficiència i que permetin disposar de les estructures per entomar, amb garanties, els reptes i horitzons que mereix la societat catalana.

Generalitat de Catalunya

**Web d'economia catalana del
Departament de la Vicepresidència i
d'Economia i Hisenda**

http://economia.gencat.cat/ca/70_ambits_actuacio/economia_catalana

www.gencat.cat